

БРОЈ 22

ЈУН 2026.

БРОШ

ШКОЛСКИ ЧАСОПИС

Драги читаоци,

Свака школска година је књига испуњена новим страницама, а овај часопис је њено најлепше поглавље. У њему су сачувани тренуци који су нас насмејали, изазови који су нас оснажили, успеси којима смо се поносили и сећања која ћемо дуго памтити.

Док будете листали ове странице, пронаћи ћете приче о знању, пријатељству, талентима, машти и упорности. Оне говоре о свима нама – ученицима који сањају велике снове, наставницима који их подржавају и школи која сваког дана постаје место нових открића.

Зато вас позивамо да застанете на тренутак, зароните у странице које следе и осетите дух наше школе.

Добро дошли у нашу причу!

Редакција школског часописа

Година IV, бр. 22, 2026.

Оснивач и издавач:

ОШ „Светозар Марковић”,

Бродарево

Уредници:

Саида Шеховић

Елдина Шеховић

Редакција:

Александра Павловић, Дениса Деленцић, Саида Шеховић, Елдина

Шеховић, Ениса Ахметовић, Самира Ћосовић, Душица Ћубић,

Адмир Аломеровић, Елдин Дураковић, Бинаида Хајдаровић

(наставници) и Данило Цикотић (ученик)

Сарадници:

Санела Ханић (помоћница директора), Јасмина Мујезиновић

(психолог), Алиса Буквић, Маида Брбовић Даутовић, Анђела

Ланговић, Денис Аломеровић, Адмир Џиновић (наставници),

ученици новинарске секције, секције хемичара, математичара,

историчара и биолога

Дизајнер и технички уредник:

Елдина Шеховић

Лектура:

Саида Шеховић

 Адреса:

Пионирска улица, бр. 1

31305 Бродарево

 Телефон: 033/777-102

Факс: 033/777-373 033/ 777-650

 E-mail школе: ossmarkovic1@gmail.com

E-mail часописа: skolskicasopissm@gmail.com

САДРЖАЈ

МАНИФЕСТАЦИЈЕ

ОКОМ НАУКЕ

ВАЖНЕ ТЕМЕ И ИДЕЈЕ

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ДАТУМА

АКТИВНОСТИ ЗАДРУГЕ

АНКЕТЕ

ИНТЕРВЈУИ

КОНКУРСИ

ЗАБАВНЕ СТРАНЕ

Znamo li šta govorimo???

– Izrazi iz grčke istorije

U časopisima, književnim delima, pa i u svakodnevnom govoru često čujemo izraze koji zapravo potiču iz grčke istorije. Danas oni čine deo nasleđa jezika I kulture, pa je svakako potrebno znati njihovo značenje.

Učenici Istorijske sekcije su, sa rukovodiocem Admirom Alomerovićem, istraživali ovu temu i mi vam je donosimo u nastavku.

Tantalove muke

Tantal, sin grčkog boga Zeusa, uživao je veliku očevu naklonost. Iako je pravio mnoge probleme, Zevs mu je uvek praštao, ali kad je bogovima – htevi iskušati njihovo sveznanje – priredio svoga sina za ručak, Zevs ga je kaznio najvećom kaznom: bačen je u podzemni svet, gde gladan i žedan stoji u bistroj vodi, a iznad njega visi svako jako ukusno voće. Kad god pokuša napiti se vode, ona uzmakne, a kad pokuša dohvatiti voća, vetar podigne grane. Osim toga, stalno strahuje jer iznad njega stoji golemi kamen koji mu svakog časa može pasti na glavu. Zato danas Tantalove muke označavaju veliku želju za nečim što nam je stalno blizu, ali nedostižno.

Trojanski konj

Nakon desetogodišnje neodlučene bitke pod zidinama Troje, Grci su na Odisejev savet napravili ogromna drvenog konja, u njega sakrili svoje najbolje ratnike i pretvarali se da odlaze. Naivni Trojanci, misleći da im je to dar, uvukli su konja u grad, a preko noći iz njega su izašli ratnici i otvorili svojim vratima. Tako je Troja spaljena. Odatle, trojanski konj je naziv za veliku opasnost koje nismo svesni, odnosno dar u kojemu se krije opasnost.

Pirova pobeda

Epirski kralj Pir s 25.000 vojnika i 20 slonova došao je pomoći gradu Tarentu u obrani od Rimljana. Pir je pobedio Rimljane, ali uz cenu golemih žrtava. Na čestitke laskavaca koji su ga nakon pobede slavili, odgovorio je: „Još jedna takva pobeda i propali smo“. Taj glasoviti paradoks sačuvao se do danas u izrazu Pirova pobeda, a označava veliku pobedu uz velike gubitke. Zato Pirova pobeda znači pobedu koja je postignuta uz prevelike gubitke.

Sizifov posao

Sizif, prvi vladar Korinta i najlukaviji od svih ljudi, a željan besmrtnosti, uspio je u bačvu zatvoriti Tanata, boga smrti, pa su ljudi prestali umirati i bojati se bogova. Kad se Tanat oslobodio i ipak odveo Sizifa u podzemlje, on je i odande uspeo pobeći te je i dalje vredao bogove. Treći put nije umaknuo: dobio je kaznu da uz najstrmije brdo u Hadu gura golemi kamen, a kad ga dogura do vrha, kamen mu se izmakne i otkotrlja do podnožja, pa mora sve ispočetka. Muka mu je dvostruka: i od uzaludna truda, i od svesti da mu nikakvo lukavstvo neće pomoći. Zato Sizifov posao označava težak i uzaludan posao koji se stalno ponavlja bez uspeha.

Pandorina kutija

Kad je Prometej od bogova ukrao i ljudima doneo vatru, ljudi su se prestali bojati bogova, pa im Zevs odlučio zagorčati život. Hefest, božanski kovač, načini od vode i zemlje prelepu devojku: svide se ona bogovima pa joj dade zatvorenu kutiju, punu lepih darova, ali i onih ružnih, kojih su se hteli rešiti, te je dade za ženu Prometejevu bratu Epimeteju. Kad Pandora iz znatiželje otvori kutiju, iz nje izleteše i svetom se raširiše razne nevolje, zla i bolesti. Pandora brzo spusti poklopac, ali u kutiji ostade samo nada. Pandorina kutija ostala je u svesti ljudi kao simbol opasnih darova i rasadište zala.

Edipov kompleks

Edip, sin tebanskog kralja Laja, u neznanju je ubio svoga oca i oženio se vlastitom majkom. Taj mit pomogao psihoanalitičaru Frojdu da definiše tzv. Edipov kompleks kao podsvesnu želju sina za majkom, praćenu čuvstvima ljubomore i neprijateljstva prema ocu, te osećajem krivnje.

Ahилова peta označava čovekovo ranjivo mesto, tj. njegovu slabu tačku. Ahil, ili Ahilej, sin je fitijskog kralja Peleja i morske božice Tetide. Čim se rodio, majka ga uroni u vode Stiksa, reke podzemnog sveta, čime mu celo telo – osim pete za koju ga je držala – prekri nevidljiv oklop, tako da je kasnije postao najveći junak u Trojanskom ratu i ubio je najveće trojanske junake. No, kad se zamerio bogu Apolonu, ovaj je tajnu njegove neranjivosti otkrio trojanskom princu Parisu, koji ga strelom pogodi u petu i tako mu zada smrt.

Arijadnina nit je spasonosno sredstvo koje omogućuje snalaženje u zamršnim situacijama i njihovo rešenje. Arijadna, kći kralja Minosa, živela je na otoku Kreti. Onda se nalazio glasoviti lavirint, a u njemu Minotaur (biće s ljudskim telom i glavom bika), kojemu su Atinjani morali dovoditi mladiće i devojke za hranu. Tezeju, koji je odlučio tomu stati u kraj, Arijadna je dala mač da ubije Minotaura i klupko konca kako bi se mogao vratiti iz lavirinta.

Hanibal je pred vratima!

Ovaj izraz nastao je u vreme kada je vojskovođa Hanibal sa svojom vojskom došao blizu Rima i izazvao veliki strah kod Rimljana. Od tada se koristi kada želimo da kažemo da je opasnost veoma blizu.

Kocka je bačena!

Ovu rečenicu izgovorio je Julije Cezar kada je prešao reku Rubikon i započeo građanski rat u Rimu. Time je doneo odluku od koje nije bilo povratka. Danas ovaj izraz znači da je neka važna odluka doneta i da se više ne može promeniti.

Dotoh, videh, pobedih!

Ovu poznatu rečenicu izgovorio je Julije Cezar posle brze pobede nad neprijateljem. Njome je želeo da pokaže koliko je pobeda bila laka i brza. Danas se koristi kada neko veoma brzo i uspešno završi neki zadatak.

"Samo" pouzdanje**KAKO PODIĆI SAMOPOUZDANJE KOD DECE KOJE NASTUPA PUBERTET**

Adolescencija je period mnogih izazova. Nečije telo počinje da sazreva i postaje više kao odraslo, dešavaju se prva romantična iskustva, stvaraju se bliska prijateljstva, razvijaju se novi hobiji i dešavaju se mnoge druge promene. Dok s jedne strane adolescenti teže autonomiji od svojih roditelja, s druge strane, ono što roditelji govore i misle o njima ostaje važan izvor informacija. Povratne informacije od drugih su posebno važne tokom tinejdžerskih godina, jer pomažu adolescentima da formiraju svoju sliku o sebi – uverenja o sebi i svojim sposobnostima. **Istraživanja pokazuju da je adolescencija vreme povećane osetljivosti na mišljenja drugih.**

Ko je samouveren tinejdžer?

Kada govorimo o reči „samopouzdanje“, mogli bismo da zamislimo nekoga ko se ne plaši da iznese svoje mišljenje, lako sklapa prijateljstva ili ostaje pozitivan kada se suoči sa problemima. Samouvereni tinejdžeri veruju da će moći da prevaziđu probleme i izrastu iz situacija u kojima se nalaze, bez obzira na ishod. Samouvereni tinejdžeri su stoga često osobe sa pozitivnim samopoštovanjem, oni koji znaju svoju vrednost, osećaju se sigurnim u vezi sa svojim sposobnostima i smatraju sebe vrednim. Pojedinci sa visokim samopoštovanjem prepoznaju da su vredni ljudi, da znaju svoje snage i veruju u svoje veštine.

Pohvale i kritike

Dok pohvala od strane roditelja i nastavnika dovodi tinejdžere u pozitivno raspoloženje i doživljava se kao nagrada, kritika može imati sasvim suprotan efekat. U stvari, primanje kritike od roditelja i nastavnika može se doživeti kao društvena pretnja i izazvati negativne emocije kod tinejdžera. Što više kritika tinejdžer dobije u vezi sa određenim stavom ili ponašanjem (npr. da je lenj, sebičan ili nedovoljno vredno uči), veća je verovatnoća da će sebe doživljavati takvima. Ako je kritika uporna i stalno prisutna, ona može da podstakne hroničnu negativnu sliku o sebi, što može dovesti tinejdžera u rizik od razvoja problema mentalnog zdravlja, kao što su anksiozni poremećaji. Ovo **naglašava činjenicu da je mišljenje roditelja važno**, jer doprinosi formiranju samopercepcije adolescenata. Pored roditelja važnu i bitnu ulogu imaju i nastavnici u školi. Način na koji se odnose i ponašaju prema učenicima, da li ih poštuju ili ne utiče na samopouzdanje kod učenika.

"Samo" pouzdanje**Šta možemo učiniti da pomognemo detetu tinejdžeru?**

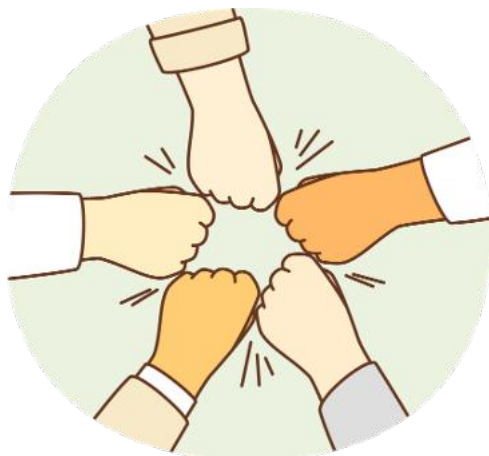
Pomaganje tinejdžeru da razvije i zadrži pozitivan pogled na sebe ne znači da roditelji i nastavnici treba da hvale decu sve vreme. U stvari, izgradnja samopoštovanja je mnogo više od dobijanja pozitivnih povratnih informacija nakon uspeha – ona se bavi širim pitanjima verovanja u svoju vrednost i kompetenciju bez obzira na ishode. Prvi korak koji roditelji i nastavnici mogu da preduzmu je **da postanu svesni uticaja koji njihovi komentari mogu imati na samopoštovanje deteta. Biti svestan da su komentari i mišljenja roditelja jedan od gradivnih blokova samopoštovanja adolescenata može samo po sebi da napravi veliku razliku.** Saznanje da ono što kažete utiče na to kako tinejdžer doživljava sebe je primarna osnova da znate kako da podržite samopoštovanje deteta.

Dalje, da bi stimulisali pozitivne stavove o sebi kod deteta tinejdžera, možete bazirati povratne informacije o postupcima svog deteta direktno na njihovom ponašanju. Na primer, kada vaše dete objašnjava komplikovanu temu o kojoj je učilo u školi, umesto da ocenjujete njegov karakter i kažete: „Tako si pametan/a“, mogli biste da kažete: „Svida mi se način na koji si detaljno objasnio/la ovu temu. Vidi se da si obraćao/la pažnju na času i dobro razumeo/la“. Na taj način će dete postati bolje sposobno da poveže svoje kvalitete sa svojim veštinama i postepeno će postati manje zavisno od povratnih informacija drugih. Kada dajete negativne povratne informacije, važno je da se fokusirate na specifične situacije, a ne na ličnost vašeg deteta u celini. Najkorisnije povratne informacije su realistične, tako da ono što kažete ne stvara iluzije, već odgovara stvarnosti. Preuveličane pohvale, kao što je izgovaranje: „Učinio si tako nešto veoma neverovatno“ mogu doneti više štete nego koristi. Istraživanja pokazuju da je preterana pohvala povezana sa nižim samopoštovanjem kod dece, verovatno zbog pritiska koje stvara, da uvek rade izuzetno dobro.

Štaviše, povratne informacije usmerene na rast mogu pomoći adolescentima da nauče kako da razmišljaju o svom napretku i koje tačke ih mogu dovesti do poboljšanja i uspeha. Povratne informacije usmerene na rast se odnose na priznanje uspeha vašeg deteta, ali i na isticanje činjenice da je ono bilo uspešno zahvaljujući svom teškom radu. To znači ne fokusiranje samo na ishode, već obraćanje pažnje na napore koje vaše dete ulaže u postizanje svojih ciljeva i rast koji je doživelo. Poslednja, ali možda i najvažnija stvar je da prihvatite svoje dete takvo kakvo jeste i da ga uverite da i vi to znate. **Bezuslovno prihvatanje pomaže u podsticanju pozitivnog samopoštovanja.**

Pozitivna mreža podrške je važna

Šta to znači? Dete bi trebalo da provodi vreme sa osobama koje su mu bliske, koje su pozitivne, koje ga podržavaju, koje se fokusiraju na detetove dobre strane – bilo da su u pitanju članovi porodice ili prijatelji. Posavetujte ga da se drži dalje od ljudi u čijem društvu se oseća loše i od onih koji stalno govore o negativnim stvarima ili ga previše kritikuju.

"Samo" pouzdanje**Samopouzdanje igra značajnu ulogu prilikom odabira društva ili izbora partnera**

Ukoliko nedovoljno poštuje ili ne ceni sebe, vaš tinejdžer će u budućnosti verovatno privući partnera koji ga takođe neće poštovati. Gradeći i jačajući svoje samopouzdanje moći će da napravi kvalitetniji i zdraviji izbor ljudi u svom okruženju.

Pozitivno razmišljanje

Svako veče možete sa detetom da uradite ovu jednostavnu vežbu: navedite i vi i dete prvo – tri lepe stvari koje su se desile tog dana, drugo – na čemu ste zahvalni u svom životu, treće – na čemu ste zahvalni sebi.

Objasnite detetu da se ne brine o lošim stvarima koje bi možda mogle da se dogode u budućnosti (istraživanja su pokazala da se većina stvari o kojima brinemo nikada ne desi), da se ne fokusira na ono što je negativno, na situacije i ljude zbog kojih se nervira, da se ne vraća stalno na ono loše što se nekada dogodilo. Važno je da iz negativnog iskustva nešto nauči i da ne ponavlja greške u budućnosti.

Podsticati samostalno donošenje odluka

Jedan od najboljih načina da se tinejdžeru pruži prilika za izgradnju samopouzdanja jeste podsticanje na donošenje odluka. To mogu biti male, svakodnevne odluke kao što su izbor odeće ili hrane. Što više preuzimaju odgovornost, to će se više osećati kompetentno. Na primer, umesto da im stalno sugerišete šta da obuku za školski događaj, dajte im mogućnost da sami odaberu svoj stil. Naravno, podržite ih u odabiru i pohvalite ih za dobar ukus.

Podsticanje učestvovanja u aktivnostima

Podizanje samopouzdanja ne može proći bez podsticanja aktivnog učestvovanja u aktivnostima. Prijavite ih na različite sportske aktivnosti ili grupna takmičenja. Tako mogu razviti nove veštine, upoznati nove ljude i naučiti šta je timski rad. Učestvovanje u takvim aktivnostima može doneti osećaj postignuća koji je ključan za samopouzdanje. Na primer, zajednički projekat u školi ili sportsko takmičenje mogu im pružiti priliku da pokažu svoje sposobnosti i ostvare nova prijateljstva.

Izgradnja pozitivnog samopouzdanja kroz svakodnevnicu

Izgradnja pozitivnog samopouzdanja kroz svakodnevnicu

Neka tinejdžer uspostavi dnevni ritual afirmacija. Podstaknite ga da svakodnevno zapiše ili izgovori nekoliko pozitivnih izjava o sebi. Na primer, "Ja sam dobar prijatelj" ili "Mogu učiti nove stvari." Ovu praksu može odraditi ujutro kako bi započeo dan s pozitivnim mislima. Kada im često ponavljate da su vredni, to ostavlja snažan utisak na njihovo samopouzdanje.

Izgradnja samopouzdanja tinejdžera je dugotrajni proces, ali svaki korak koji preduzmete može značiti veliku razliku u njihovom životu. Krucijalno je da se osećaju vrednima, sposobnima i podržanima. S pravim pristupom, vaš tinejdžer može postati samouverena, neustrašiva osoba koja se suočava sa svim životnim izazovima s osmehom.

Zašto zijevamo?? I zašto je to tako zarazno?! Okom nauke

Sigurno vam se desilo da sjedite na času, nastavnik priča, a vaša usta se odjednom sama od sebe otvore kao kod nilskog konja. Zijevanje! Svi to radimo – bebe, nane, pa čak i moji pas i mačka. Ali, zašto se to zapravo dešava?

1. Da li nam mozak „traži” kiseonik?

Ranije su ljudi mislili da zijevamo jer nam fali kiseonika, pa tada uvučemo veliku količinu vazduha da se „osvježimo”. Ali naučnici kažu da to baš i nije skroz tačno. Možeš da dišeš koliko god hoćeš, ali ćeš i dalje zijevati ako ti se spava.

2. Hlađenje mozga (kao kuler na kompjuteru)

Jedna od najzanimljivijih teorija je da je naš mozak kao procesor u kompjuteru. Kad radimo predugo ili smo umorni, mozak se „pregrije”. Kad zijevnemo, mi zapravo ubacujemo hladan vazduh i ubrzamo krvotok da bi se naš mozak malo ohladio i počeo bolje da radi. Znači, zijevanje je kao neki "restart" za glavu.

3. Zašto je zijevanje „zarazno”?

Ovo je najčudniji dio. Čim vidim drugara da zijevne, i meni se odmah otvaraju usta. Naučnici kažu da je to zbog empatije. To znači da su naši mozgovi povezani sa drugima. Ako neko zijevne, naš mozak to vidi i kaže: „Hej, i ja sam solidaran, i ja ću da zijevnem!”

Zanimljivo je da se neke životinje (poput pasa) često „zaraze” zijevanjem baš od svojih vlasnika jer ih vole.

Zaključak

Zijevanje nije samo znak da nam je dosadno, mada nekad i jeste, to je način na koji nam tijelo pomaže da ostanemo budni i da nam se mozak ne „istopi”. Zato, sljedeći put kad zijevnete na času, samo recite nastavniku da „hladite procesor”.

Mirela Talović 6/3

SVE BOJE KRV Da li je kod svih živih bića ista?

Kada pomislimo na krv, prvo nam na pamet padne crvena boja. Navikli smo da krv povezujemo sa crvenom jer je takva kod ljudi. Međutim, da li je krv kod svih živih bića iste boje? Odgovor je – nije!

Kod ljudi i većine životinja krv je crvena zbog supstance koja se zove hemoglobin. Hemoglobin sadrži gvožđe i on prenosi kiseonik kroz organizam. Kada je krv puna kiseonika, ona je svijetlocrvena, a kada ga izgubi, postaje tamnocrvena. Zato ponekad izgleda drugačije. U prirodi postoje i drugačije boje krvi. Na primjer, kod nekih morskih životinja poput hobotnica i lignji krv je plava. To je zato što one umjesto gvožđa imaju bakar u svojoj krvi. Ta supstanca se zove hemocijanin i daje krvi plavu boju.

Još zanimljivije je da neki crvi i pijavice imaju zelenu krv. Postoje čak i životinje sa ljubičastom ili žućkastom krvlju. Sve to zavisi od hemijskih supstanci koje prenose kiseonik kroz tijelo.

Ipak, bez obzira na boju, uloga krvi je svuda ista – ona prenosi kiseonik i hranljive materije, pomaže organizmu da preživi i štiti ga od bolesti. Zaključak je da krv nije kod svih bića iste boje. Priroda je raznolika i puna iznenađenja. Baš zato je zanimljivo učiti o živom svijetu i otkrivati koliko je on poseban i različit.

Amila Balija 6/3

KOLIKO ČESTO TREPĆEMO I KOLIKO TRAJE JEDAN TREPTAJ OKA?

Trepćemo mnogo češće nego sto mislimo. U prosjeku čovjek trepne između 15 ili 20 puta u minuti. To znači da u jednom satu trepnemo više od hiljadu puta, a tokom cijelog dana i do 15-20 hiljada puta. Jedan treptaj traje veoma kratko, otprilike trećinu sekunde (0,1 do 0,4 sekunde). Toliko je brz da ga skoro i ne primjetimo. Ipak, kada se svi ti kratki trenuci sabere, naše oči su tokom dana zatvorene čak 30 do 60 minuta, a da toga uopšte nismo svjesni.

Alina Preljević 6/3

KAKO NASTAJE VATROMET?

Magija na nebu: Kako zapravo nastaje vatromet?

Verovatno ste svi bar jednom zastali, zabacili glavu unazad i ostali opčinjeni šarenim eksplozijama koje presecaju noćno nebo. Vatromet je spoj umetnosti i precizne nauke, a iza tog spektakla krije se fascinantna priča.

Od drevnih „vatrenih štapova“ do modernih šou-programa

Sve je počelo pre više od 2.000 godina u drevnoj Kini. Legenda kaže da je vatromet nastao slučajno kada je kuvar pomešao sastojke za crni barut (sumpor, ugalj i šalitra) i ubacio ih u bambusov štap, koji je potom eksplodirao u vatri. Kinezi su verovali da prasak tera zle duhove, pa su „vatreni štapovi“ postali neizostavan deo proslava. Tokom vekova, tehnologija je putovala do Evrope, gde su Italijani prvi dodali metalne soli kako bi dobili boje koje danas poznajemo.

Anatomija rakete: Od čega je napravljen?

Vatromet se sastoji od nekoliko ključnih delova koji rade u savršenom skladu:

1. Školjka: Spoljašnji omotač koji čuva „teret“;
2. Barutno punjenje: Pokreće vatromet u visinu;
3. Eksplozivni naboj: Srce rakete koje uzrokuje rasprskavanje na nebu;
4. Zvezdice: Male kuglice hemikalija koje su odgovorne za boje i oblike koje vidimo.

Kako to sve funkcioniše?

Ceo proces je vrlo precizan. Prvo se pali donji deo, takozvano izbacujuće punjenje, koje izbacuje raketu iz cevi (minobacača) visoko u nebo. Dok se raketa penje, gori sporogoreći fitilj. Kada raketa dostigne željenu visinu, fitilj aktivira glavno eksplozivno punjenje. Tada dolazi do eksplozije koja pod pritiskom razbacuje „zvezdice“ u svim pravcima.

Boje i oblici: Hemija na delu

Ono što vatromet čini magičnim su boje koje dobijamo sagorevanjem različitih metalnih soli:

1. Stroncijum daje jarko crvenu boju;
2. Barijum stvara zelenu nijansu;
3. Bakar kreira plavu boju (koja je najteža za postizanje);
4. Natrijum nam daje intenzivno žutu.

Svi ti oblici - srca, krugovi ili vrbe koje padaju - postižu se pažljivim slaganjem „zvezdica“ unutar školjke. Kako se one raspoređuju pri eksploziji, tako dobijamo željeni vizuelni efekat.

Zašto nas to toliko oduševljava?

Kada gledate vatromet, vi ne vidite samo hemijsku reakciju; gledate sinhronizovan ples svetlosti. Dok se nebo puni bojama, naši mozgovi reaguju na iznenadne, ritmične praske, što izaziva osećaj uzbuđenja i radosti. To je savršen spoj tehnologije, istorije i čiste zabave koji nas, bez obzira na godine, uvek iznova ostavlja bez daha.

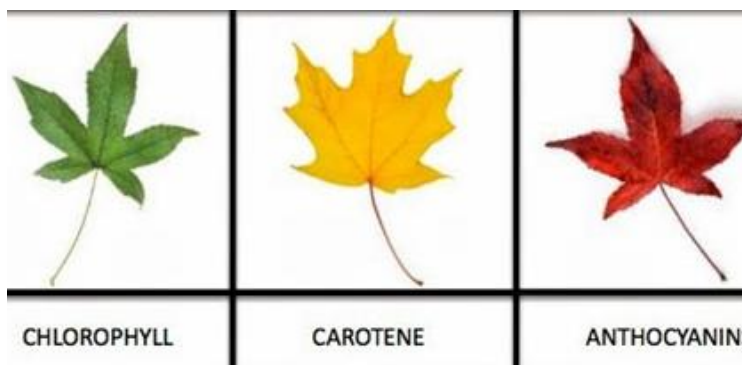
Pripremile: Mija Šljivić, Berina Kurbegović, Lejla Rovčanin

Hemija boje godišnjih doba

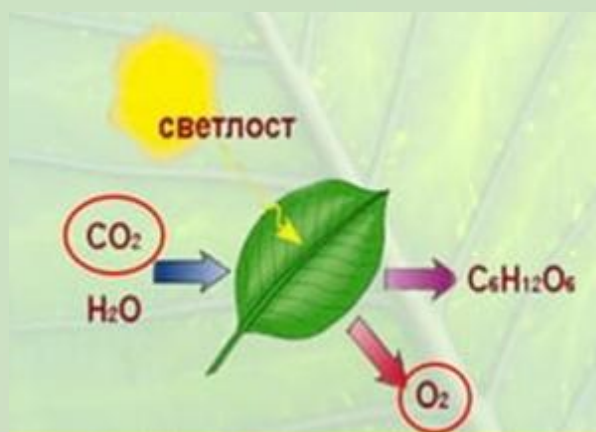
Kada posmatramo prirodu, retko razmišljamo o tome da su jesenje šume ili prolećno cveće zapravo ogromna, dinamična laboratorija. Svaka promena nijansi lista ili cveta nije samo estetski ugođaj – to je rezultat preciznih hemijskih procesa, sinteze molekula i njihove reakcije na spoljašnje faktore.

Dobrodošli u svet pigmenata, gde hemija diktira ritam prirode.

Boje koje vidimo potiču od organskih jedinjenja koja nazivamo pigmenti. Oni apsorbuju određene talasne dužine vidljive svetlosti koje reflektuju one talasne dužine koje naše oči prepoznaju kao određenu boju. Najvažniji „igrači” u ovoj igri su: hlorofil (odgovorni za zelenu boju), karotenoidi (zaduženi za žute, narandžaste i crvene tonove) i antocijanini (odgovorni za crvenu, ljubičastu i plavu nijansu).

Zašto se boja listova menja?

Tokom proleća i leta, listovi su zelene boje zbog visoke koncentracije hlorofila. Njegova struktura je kompleksna u čijem centru se nalazi jon magnezijuma (Mg^{2+}) koji je povezan sa četiri atoma azota i gradi tzv. porfirinski prsten. Glavna uloga hlorofila je apsorpcija svetlosti u procesu fotosinteze (proizvodnja kiseonika).

Kako dani postaju kraći, drveće smanjuje proizvodnju hlorofila koji je veoma nestabilan molekul i lako se razlaže pod dejstvom svetlosti i enzima.

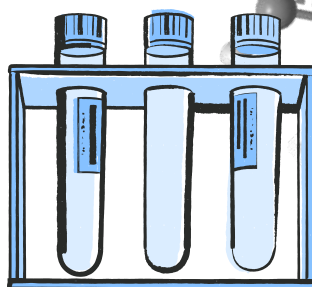
Kada se koncentracija zelenog pigmenta smanji dolazi do „otkrivanja” pigmenata koji su tu bili maskirani sve vreme, a to su karotenoidi (ksantofili i karoteni) i antocijanini. Kako se hlorofil povlači dolaze do izražaja drugi pigmenti zavisno od koncentracije koja je prisutna u određenim listovima. Na primer, listovi javora nakon zelene boje dobijaju izraženu crvenu boju usled visoke koncentracije antocijanina.

Експеримент „Otkrivanje skrivenih boja”

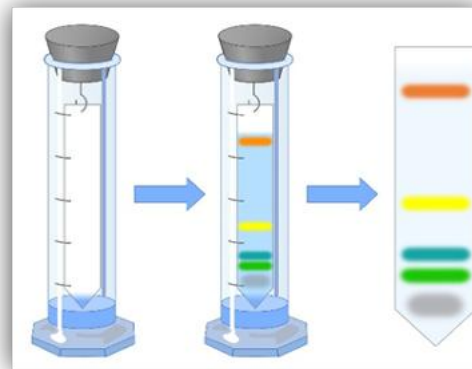
Ovaj eksperiment se može veoma lako izvesti kod kuće uz nadzor roditelja. Zabavite se!

Potrebno je:

1. sveži listovi (npr. spanaća)
2. staklena čaša ili epruveta
3. filter papir ili papirni ubrus
4. stakleni štapić
5. malo acetona

U čašu isekati sveže listove na veoma sitne komadiće i preliti acetonom. Potrebno je dodatno izgnječiti listove staklenim štapićem do tamnozeleno boje. Uzeti traku ubrusa ili filter papira (širina 1 cm, dužina 10 cm) i staviti jedan kraj u rastvor, a drugi kraj držati uspravno. Nakon nekoliko minuta dolazi do razvijanja pigmenata, rastvarač se penje uz papir odozdo na gore. Posmatrajte promenu i uočite razlike u bojama.

Pigmenti usled različite rastvorljivosti i polarnosti u acetonu imaju različitu brzinu putovanja na listu ubrusa ili filter papira. Usled ovoga dolazi do vizuelne promene koja se uočava. Stvaraju se trake različite boje: zelena (hlorofil) i žuta/narandžasta (karotenoidi).

Taključak

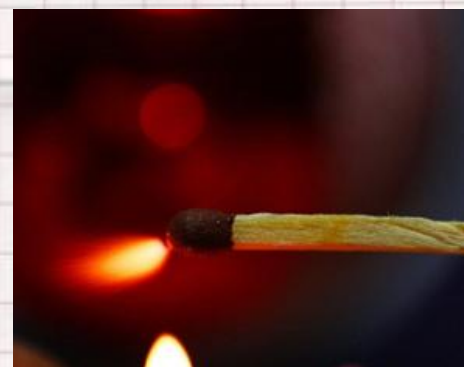
Boje godišnjih doba su zapravo vidljivi kodovi hemijskih promena. Zelena boja je simbol intenzivne metaboličke aktivnosti i stvaranja energije, jesenje boje predstavljaju mudrost biljke – proces reciklaže nutrijenata i priprema za period mirovanja. Razumevanje ovih procesa nas podseća da je **priroda savršeno izbalansiran hemijski sistem** gde svaki atom ima svoju ulogu. Sledeći put kada prošetate parkom, setite se da ne gledate samo lišće, već posmatrate igru molekula koja se odvija u listovima.

➔ Pripremili učenici Sekcije hemičara sa rukovodiocem Anđelom Langović ➔

Kako? Kako? Kako?

Kako je nastala šibica?

Mala drvena čarolija: Priča o izumu koji je promenio svet

Zamislite život u kojem je paljenje vatre zahtevalo minute, pa čak i sate napornog rada, korišćenje kremenja i čelika ili trenje drveta o drvo. Danas, zahvaljujući jednom malom, gotovo zanemarljivom predmetu – šibici – taj proces traje samo sekundu. Ali, put do tog čina „paljenja na potez“ bio je dug, opasan i pun slučajnih otkrića.

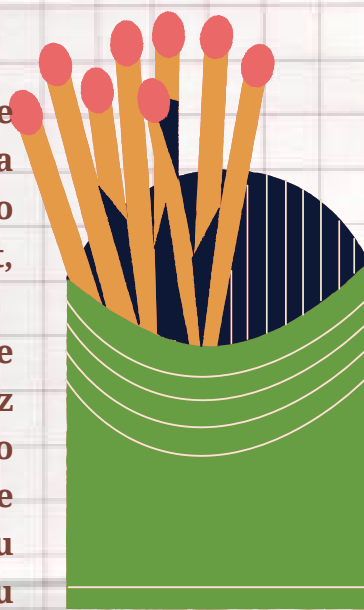
Slučajnost u apoteci

Istorija moderne šibice počinje 1826. godine, sasvim slučajno. Engleski apotekar Džon Voker (John Walker) pripremao je u svojoj radnji smesu za lekove, mešajući hemikalije drvenim štapićem. Kada se na vrhu štapića uhvatio osušeni sloj hemikalija, pokušao je da ga očisti struganjem o pod. Na njegovo iznenađenje, štapić se zapalio. Voker je shvatio da je slučajno stvorio nešto revolucionarno. Iako svoje "frikcione šibice" nikada nije patentirao, one su postale prvi praktičan način za dobijanje vatre.

Cena napretka: Od otrova do sigurnosti

Prve komercijalne šibice sadržale su beli fosfor. Iako su bile izuzetno efikasne, bile su i smrtonosne. Radnici u fabrikama šibica tog doba često su obolevali od teških trovanja, što je dovelo do deformacije vilice, poznate kao fosforna vilica. Shvativši opasnost, svet je tragao za bezbednijom alternativom.

Rešenje je stiglo iz Švedske. Johan Lundstrem (Johan Lundström) je 1844. godine patentirao sigurnosnu šibicu. Njegov genijalan potez bio je razdvajanje reaktivnih supstanci. Umesto da se šibica pali o bilo koju površinu, on je glavicu šibice napravio od jedne vrste hemikalija, a crveni fosfor – koji nije otrovan – postavio na grubu površinu sa strane kutije. Tek kada se ova dva elementa sretnu trenjem, dolazi do paljenja.

Da li ste znali?

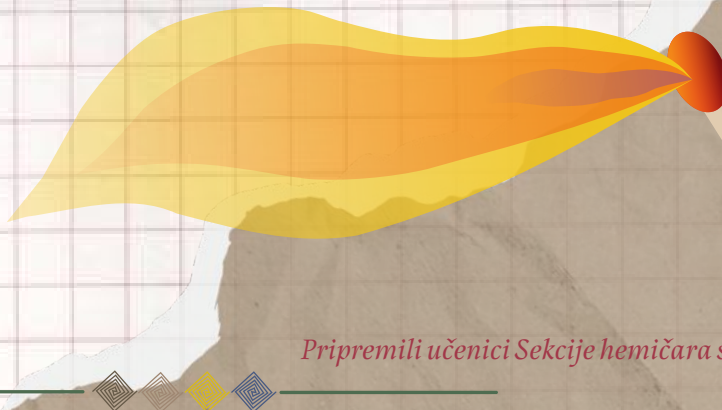
Filumenija: Sakupljanje kutijica šibica i etiketa sa njih postalo je popularan hobi nazvan filumenija. Neke stare, retke etikete danas postižu visoke cene na aukcijama.

Zašto su drvene? Drvo je kroz istoriju bilo najpraktičniji i najjeftiniji materijal koji dovoljno dugo gori da se vatra uspešno prenese na sveću, šporet ili lulu.

Kulturni simbol: U mnogim zemljama, kutijice šibica su godinama bile glavni reklamni prostor. Hoteli, restorani i bioskopi su ih koristili kao vizit-karte koje su ljudi nosili u džepu.

Više od alata

Iako danas živimo u eri upaljača, električnih varnica i digitalnih uređaja, šibica je ostala simbol jednostavnosti i nezamenljive pouzdanosti. Ona nas podseća na doba kada je čovek naučio da ukroti prirodu i da „čaroliju“ vatre stavi u sopstveni džep. Sledeći put kada budete palili sveću, setite se da u ruci držite rezultat vekova naučnih eksperimenata i hrabrih inovacija.

Kako nastaje JMBG (jedinstveni matični broj građanina)

JMBG se sastoji od 13 cifara koje su raspoređene po ovoj formuli:

DDMMGGGRRBBBK

U prvih sedam je datum vašeg rođenja: DD – dan rođenja, MM – mesec rođenja, GGG – poslednje tri cifre godine rođenja.

Osmi i deveti broj (RR) ukazuju na političku regiju rođenja (za sve koji su rođeni pre 1976. politička regija je mesto gde su u tom trenutku živeli).

Političke regije su šifrovane na sledeći način:

*00-09 – stranci bez državljanstva bivše SFRJ ili njenih naslednica.

*10-19 – Bosna i Hercegovina

*20-29 – Crna Gora

*30-39 – Hrvatska

*41-49 – Makedonija

*50-59 – Slovenija (samo 50 je korišćeno)

*60-69 – (nije korišćeno iz neobjašnjenih razloga)

*70-79 – Centralna Srbija (71 – Beograd regija, 72 – Šumadija, 73 – Niš, 74 – Južna Morava, 75 – Zaječar, 76 – Podunavlje, 77 – Podrinje i Kolubara, 78 – Kraljevo, 79 – Užice)

*80-89 – Autonomna Pokrajina Vojvodina (80 – Novi Sad, 81 – Sombor, 82 – Subotica, 85 – Zrenjanin, 86 – Pančevo, 87 – Kikinda, 88 – Ruma, 89 – Sremska Mitrovica)

Poslednje tri cifre (BBB) su jedinstveni broj koji upućuje na vaš pol, u zavisnosti od opštine u kojoj ste rođeni, a poslednja cifra je kontrolna (K).

000-499 – muški

500-999 – ženski

Kontrolna cifra se izračunava sledećom formulom:

DDMMGGGRRBBBK =
ABVGDĐEŽZIJKL

$L = 11 - ((7*(A+E) + 6*(B+Ž) + 5*(V+Z) + 4*(G+I) + 3*(D+J) + 2*(Đ+K)) \% 11)$

% je MOD ili ostatak deljenja, a ne „/“ (znak za deljenje)

Ako je kontrolna cifra između 1 i 9, ostaje ista ($L = K$). Ako je kontrolna cifra veća od 9, postaje nula ($L = 0$).

Primer:

$11 - ((7*(A+E) + 6*(B+Ž) + 5*(V+Z) + 4*(G+I) + 3*(D+J) + 2*(Đ+K)) \% 11)$

$11 - ((7*4 + 6*8 + 5*9 + 4*12 + 3*9 + 2*2))$

$11 - (28 + 48 + 45 + 48 + 27 + 4) / 11$

$11 - (200 / 11) = 11 - 2 = 9$

200/11=18 (OSTATAK 2)

Pripremili učenici Sekcije matematičara

Tema intervjuja: Štetnost nikotinskih proizvoda i energetske napitake

Sigurno ste primetili da na velikom odmoru, gde god da se okrenete, neko drži u ruci šarenu limenku energetske piće ili „vrti“ vejp sa ukusom jagode ili lubenice. To nam je postalo skroz normalno i nekako „kul“. Ali, da li smo se ikada stvarno zapitali šta te slatke arome i instant energija zapravo rade našem organizmu i našem mozgu dok još uvek rastemo?

Da bismo saznali šta je istina, a šta samo dobar marketing, rešili smo da porazgovaramo sa našom nastavnicom biologije, **Sanelom Hanić**.

U čemu je razlika između tradicionalnih nikotinskih proizvoda poput elektronskih cigareta i nikotinskih žvakaćih guma?

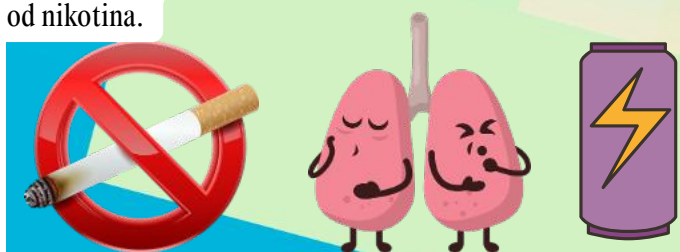
Sanela: Tradicionalni nikotinski proizvodi sadrže pravi duvan (biljku), dok elektronske cigarete ili nikotinske žvakaće gume sadrže nikotin (sintetički), i prilikom upotrebe ne proizvode dim. Sagorevanjem duvana kod tradicionalnih cigareta oslobađa se preko 7000 hemikalija, od kojih su mnoge kancerogene, uključujući i ugljen-monoksid. Kod elektronskih cigareta zagreva se tečnost, pri čemu se stvara para koju udiše korisnik, ali ne dolazi do sagorevanja, pri čemu se izbegavaju najopasniji proizvodi. Ni jedne ni druge nisu dobre.

Kako se boriti protiv lake dostupnosti ovih proizvoda?

Sanela: Država je ta koja treba da uredi zakone koji će regulisati dostupnost ovih proizvoda. Donekle je to regulisano, da maloletna lica ne mogu kupovati ni jedan oblik duvanskih preparata, ali se to u praksi ne sprovodi doslovno i kvalitetno. Tako da veoma često vidimo da osnovci koriste duvan na ulici ili u školi.

Zašto su ljudi skloni upotrebi duvanskih proizvoda?

Sanela: Nikotin koji je glavni sastojak duvana je supstanca koja izaziva zavisnost kod osobe koja ga koisti. On ima relaksirajuće dejstvo na mozak (u manjim količinama), i to je možda najčešći razlog da se počne koristiti i kasnije redovno konzumirati. Najpre se počne uzimati iz radoznalosti, a kasnije se već postaje zavisnik od nikotina.

Koje su posledice preterane upotrebe energetske napitake?

Sanela: Preterana upotreba energetske napitake nosi ozbiljan rizik po zdravlje, prvenstveno zbog visokih doza kofeina, drugih stimulanasa, šećera, koji izazivaju kardio-vaskularne probleme, ubrzan rad srca, poremećaje spavanja, anksioznost, oštećenje bubrega, rad disajnih organa, eroziju zuba, i izazivaju zavisnost zbog velike količine kofeina. Najrizičnije grupe koje konzumiraju ove napitke su deca, adolescenti, trudnice i dojilje. Najgora je kombinacija kada se energetske napitak koristi sa alkoholom, narkoticima ili lekovima.

Koliko ove vrste proizvoda uništavaju našu planetu svakodnevno?

Sanela: Ako govorimo o globalnim posledicama konzumiranja ovih proizvoda, one su ogromne. Najčešće se ogledaju kroz mnoge zdravstvene probleme čije lečenje zahteva veću količinu novca, a da ne govorimo o povećanoj brojnosti ljudi koji su oboleli zbog ovih proizvoda.

Nakon ovog razgovora, mislim da više ne možemo da se izgovaramo kako „nismo znali“. Ono što nam izgleda kao bezopasna zabava ili spas kada treba da ostanemo budni i učimo za kontrolni, zapravo ostavlja ozbiljne posledice na naše srce i nerve. Nastavnica Sanela nam je lepo objasnila da naše telo pamti sve što mu radimo, pogotovo sada kada smo u razvoju. Zato, sledeći put kada kreneš da kupiš energetske piće ili uzmeš vejp, razmisli da li je to vredno tvog zdravlja. Veliko hvala našoj nastavnici na izdvojenom vremenu i na ovoj lekciji koju bismo stvarno morali da zapamtimo i primenimo, a ne samo da je zaboravimo čim se završi čas.

Uradili: učenici Novinarske sekcije

Svetski dan knjige i autorskih prava

Čitanje predstavlja jednu od osnovnih aktivnosti u razvoju deteta, kako na obrazovnom, tako i na ličnom planu. Kroz čitanje učenici ne samo da usvajaju nova znanja, već razvijaju i maštu, kritičko mišljenje, sposobnost izražavanja i razumevanja sveta oko sebe. Knjiga je kroz istoriju bila i ostala najvažniji izvor znanja, ali i sredstvo koje oblikuje ličnost.

Redovno čitanje doprinosi bogatijem rečniku, pravilnijem izražavanju i boljem razumevanju nastavnog gradiva. Učenici koji čitaju lakše povezuju informacije, razvijaju koncentraciju i postižu bolje rezultate u učenju. Takođe, knjige imaju važnu ulogu u razvoju emocionalne inteligencije, jer kroz likove i priče učenici uče o vrednostima poput prijateljstva, hrabrosti, poštenja i empatije.

Kada govorimo o prvoj knjizi u obliku kakav danas poznajemo, ona potiče iz perioda razvoja štamparstva u 15. veku. Najznačajniji doprinos dao je Johan Gutenberg izumom štamparske prese, čime je omogućeno masovno umnožavanje knjiga. Pre toga, knjige su se prepisivale ručno, što ih je činilo retkim i dostupnim samo manjem broju ljudi. Razvojem štampe knjige postaju dostupnije široj populaciji, što je imalo ogroman uticaj na obrazovanje i širenje znanja.

Savremeni pristup obrazovanju sve više naglašava funkcionalnu pismenost, odnosno sposobnost učenika da pročitano razumeju, interpretiraju i primene u različitim situacijama. U tom kontekstu, čitanje dobija dodatnu dimenziju, ono postaje alat za rešavanje problema, donošenje zaključaka i povezivanje znanja iz različitih oblasti.

Poznati autori i mislioci često su isticali značaj knjiga:

„Knjige su brodovi misli koji putuju kroz vreme.“ Frensis Bejkon

„Deca postaju čitaoci u krilu svojih roditelja.“ Emil Bukvalter

„Dobra knjiga je događaj u mom životu.“ Stendal

„Knjiga je najbolji prijatelj – nikad te neće izneveriti.“ Ernest Hemingvej

„Onaj ko čita, živi hiljadu života pre nego što umre.“ Džordž R. R. Martin

Ajla Kurbegović:

„Ja sam primetila da lakše razumem lektire, bolje pišem sastave i brže učim kada redovno čitam knjige/lektire.“

Sofija Pušica:

„Čitanjem učim nove reči i pravilnije se izražavam, što mi pomaže u govoru i pisanju.“

Ena Etemović:

„Mene čitanje opušta i tada zaboravim na mobilni telefon.“

Alina Curri:

„Ja sam kroz čitanje knjiga dosta naučila o prijateljstvu, poštenju, hrabrosti i drugim važnim osobinama.“

Pored toga, važno je razvijati i kulturu čitanja, koja podrazumeva ne samo školsku lektiru, već i dobrovoljno čitanje knjiga koje odgovaraju interesovanjima učenika. Na taj način učenici razvijaju lični odnos prema knjizi i čitanje prestaje biti obaveza, a postaje zadovoljstvo.

Istorijski posmatrano, razvoj knjige je direktno uticao na razvoj društva. Od prvih rukopisnih zapisa, preko štampanih izdanja, pa sve do savremenih elektronskih knjiga, knjiga je ostala osnovno sredstvo prenosa znanja. Uprkos tehnološkom napretku, štampana knjiga i dalje ima posebnu vrednost zbog svoje dostupnosti, trajnosti i načina na koji podstiče fokusirano čitanje.

Takođe, čitanje doprinosi razvoju opšte kulture učenika. Kroz književna dela upoznaju različite epohe, običaje i načine života, čime šire svoje vidike i razvijaju toleranciju i razumevanje prema drugima.

Na kraju, može se zaključiti da je čitanje temelj obrazovanja i važan faktor u formiranju zrele, odgovorne i obrazovane ličnosti, zbog čega mu je potrebno posvetiti kontinuiranu pažnju u nastavnom procesu.

„Knjiga je čovekov najbolji prijatelj“, Vuk Karadžić

Polazeći od ove misli, danas se nalazimo u gradskoj biblioteci „Vuk Karadžić“ u Brodarevu, mestu gde se znanje, mašta i ljubav prema čitanju susreću na jednom mestu. Biblioteka nije samo prostor pun knjiga, već i važan centar kulture i obrazovanja za sve generacije u našem gradu.

Danas ćemo razgovarati sa bibliotekarkom Džemilom Rovčanin i saznati nešto više o knjigama, čitaocima i značaju biblioteke u svakodnevnom životu.

Koju knjigu ljudi najčešće pozajmljuju i zašto?

Džemila: Konkretno kod nas ljudi najčešće pozajmljuju naše i ruske klasike jer su dosta zastupljeni u lektiri i nastavnim planovima.

Kako znate koju knjigu da preporučite nekoj osobi?

Džemila: Preporuka je individualna. Koju ću knjigu preporučiti zavisi od uzrasta i interesovanja korisnika.

Koja knjiga je na vas ostavila najveći utisak?

Džemila: Knjiga „Veronika je odlučila da umre“, Paula Koelja.

Kako izgleda jedan vaš radni dan?

Džemila: Moj radni dan počinje sa otključavanjem biblioteke i uključivanjem računara. Posle toga razvrstavam i klasifikujem knjige od prethodnog dana i slažem ih u police. U toku dana radim sa korisnicima – preporuke knjiga, zaduživanje i razduživanje. Često organizujem radionice (deca iz vrtića i iz škole – niži razredi). U zavisnosti od prilike uređujem prostor biblioteke.

Da li danas ljudi čitaju više ili manje nego ranije?

Džemila: Danas ljudi manje čitaju.

Šta biste savetovali nekome ko ne voli da čita?

Džemila: Čitanje ne treba shvatiti kao obavezu. Sa čitanjem se počinje od najranijeg detinjstva (slikovnice, bajke), kraće priče, kasnije edukativne knjige, knjige razonode.

Mislite li da će knjige ikada nestati zbog tehnologije?

Džemila: Mnogi ljudi vole da osećaju u rukama papir i miris knjige, e-knjiga ne pruža taj osećaj.

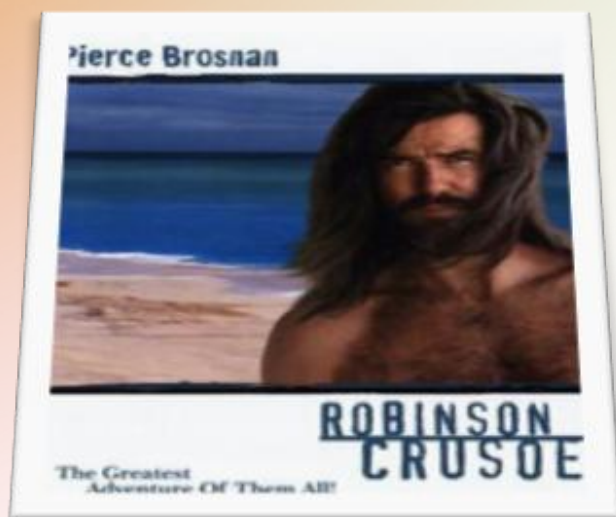

Pripremila: Senida Bjelak, 8/3

Књиге на филмском платну

Читање књиге је путовање маштом, а филм нам омогућава да видимо како неко други замишља исту причу. Многе лектире које обрађујемо у основној школи добиле су своје филмске верзије. То је одлична прилика да упоредимо књижевни и филмски доживљај, да запазимо разлике и откријемо нове детаље.

„Робинсон Крусо“ – Robinson Crusoe (Данијел Дефо)

Авантуристички роман о морепловцу који након бродолома остаје сам на пустом острву. Одсечен од света, Робинсон је приморан да се ослони на сопствену сналажљивост, знање и упорност како би преживео.

Током година проведених у самоћи, он гради склониште, узгаја храну и постепено ствара свој мали свет. Његов живот се мења када упозна Петка, са којим гради пријатељство и поново открива значај људске блискости.

Филмске адаптације верно приказују борбу човека са природом, али и унутрашњу снагу која му помаже да не изгуби наду.

„Аги и Ема“ – Аги и Ема (Игор Коларов)

Топла и нежна прича о необичном пријатељству између дечака Агија и старице Еме. Иако припадају различитим генерацијама, повезује их усамљеност и потреба за разумевањем.

Аги, који се често осећа запостављено, у Еми проналази особу која га слуша и подстиче. Са друге стране, Ема захваљујући Агију поново осећа радост и живот. Њихов однос показује да право пријатељство не познаје године.

Филмска верзија верно прати атмосферу књиге и доноси емотивну причу која лако осваја гледаоце.

„Дечади Павлове улице“ – The Paul Street Boys (Ференц Молнар)

Ово је роман о дечачком пријатељству, части и оданости. Радња је смештена у Будимпешту, где група дечака брани своје игралиште од супарничке дружине. Иако је реч о „дечјој игри“, њихова борба постаје питање поноса и припадности.

У средишту приче је мали Немечек – најслабији, али и најхрабрији члан дружине. Управо он показује да истинска снага не лежи у физичкој моћи, већ у карактеру и верности друговима. Завршетак романа је емотиван и оставља снажан утисак на читаоце.

Филмска верзија (1969) верно прати радњу књиге и посебно наглашава атмосферу детињства и снагу пријатељства.

„Орлови рано лете“ Бранко Ђопић

Роман Бранка Ђопића говори о детињству проведеном у тешком ратном времену, али и о храбрости, другарству и жељи за слободом. Иако су још деца, јунаци ове приче желе да помогну одраслима и постану „орлови“ – снажни, смели и поносни.

Кроз различите догодовштине, несташлуке и опасне ситуације, дечади показују колико су одани једни другима и колико брзо одрастају у ратним условима. Дело спаја топлину детињства са озбиљношћу историјског тренутка. **Филмска адаптација** верно прати радњу романа и дочарава атмосферу ратног детињства, пријатељства и заједништва.

„Покондирена тиква“ – Покондирена тиква (Јован Стерија Поповић)

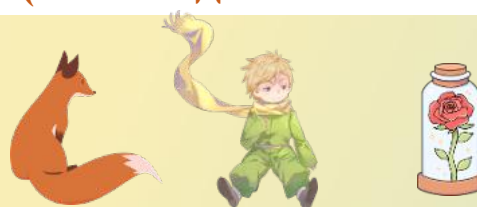
Комедија Јована Стерије Поповића на духовит начин исмева помодарство и претварање. Главна јунакиња, Фема, жели да изгледа отмено и образовано, па почиње да се стиђи свог порекла и да опонаша „виши слој“ друштва.

Кроз низ комичних ситуација и неспоразума, показује се колико је смешно и бесмислено одрицати се себе ради туђег мишљења. Дело кроз хумор шаље озбиљну поруку о искрености и прихватању сопственог идентитета.

Филмске и телевизијске адаптације верно преносе дух времена, начин говора и комичне ситуације, посебно наглашавајући карактер Феме.

„МАЛИ ПРИНЦ“ – The Little Prince (Антоан де Сент Егзипери)

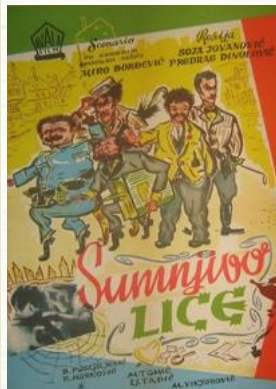

„Мали принц“ је поетска и филозофска прича о дечаку који долази са мале планете и креће на путовање кроз свемир. На свакој планети упознаје необичне ликове кроз које упознаје особине одраслих – сујету, похлепу, усамљеност.

Најважнији део приче је његово пријатељство са Лисицом, која га учи шта значе одговорност, љубав и припитомљавање. Дело нас подсећа да се најважније ствари виде срцем, а не очима.

Филмске адаптације, посебно анимиране, визуелно дочаравају чаролију планета, ликова и симбола, задржавајући дубоку поруку књиге.

„Сумњиво лице“ – Сумњиво лице (Бранислав Нушић)

„Сумњиво лице“ је једна од најпознатијих Нушићевих комедија. Кроз духовиту причу о потрази за наводно опасним човеком, писац исмева бирократију, неспособност власти и претерану ревност чиновника.

Радња се заснива на неспоразуму: писмо које стиже у варош покреће читав низ комичних ситуација, јер власт по сваку цену жели да пронађе „сумњиво лице“.

Уместо озбиљне истраге, добијамо низ забуна, страха и смешних поступака. Дело је и данас актуелно, јер кроз хумор указује на слабости система и људске мане.

Филмска и телевизијска адаптација верно преносе дух комедије, наглашавајући изразе лица, тон говора и ситуациони хумор.

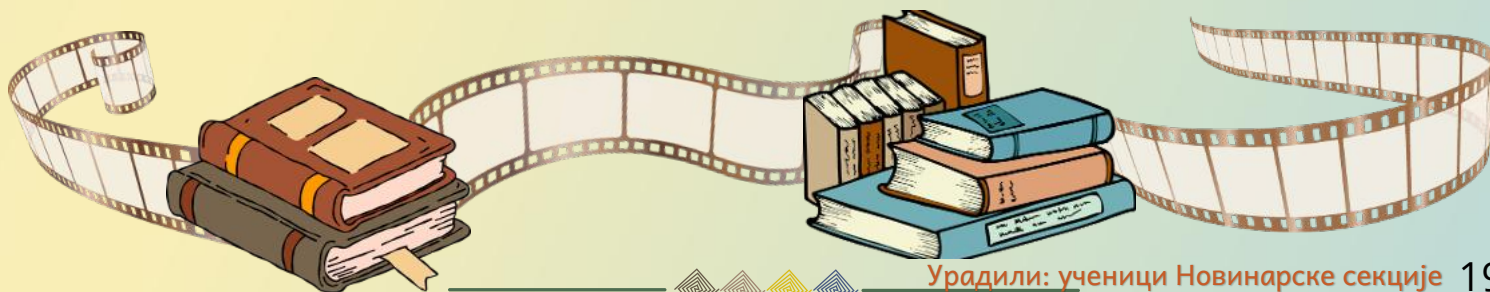
Књига или филм?

Најлепше је – обоје.

Књига развија машту, а филм нам помаже да упоредимо сопствену замисао са туђом интерпретацијом.

Зато прво читај, затим гледај, па размисли:

- Шта ти је било упечатљивије?
- Да ли је филм верно приказао поруку дела?
- Који лик си другачије замислио?

ДНЕВНИК ЧИТАЊА

– МАЛА КЊИГА ВЕЛИКИХ

У времену брзих информација и кратких садржаја, читање књига остаје једна од највреднијих навика коју ученик може да развије. Да би читање било потпуније и смисленије, важно је да га прати размишљање, запажање и лично доживљавање прочитаног. Управо ту своје место има дневник читања – простор у ком књига наставља да живи и након што се корице затворе.

Дневник читања није само школска обавеза, већ лична читалачка свеска. У њега се бележе основни подаци о делу: наслов, писац, главни ликови и кратак садржај. Међутим, његова права вредност огледа се у личном осврту. Ученици записују шта их је посебно дирнуло, изненадило или подстакло на размишљање. Тако читање постаје дијалог између текста и читаоца.

Вођење дневника развија разумевање прочитаног, обогаћује речник и подстиче јасније писмено изражавање.

Истовремено, јача критичко мишљење – ученици уче да процењују поступке ликова и препознају поруке дела. Дневник може бити и креативан: уз белешке се могу додати омиљени цитати, илустрације или лична питања упућена писцу.

Посебна вредност дневника читања је у томе што прати читалачко одрастање. Када се након извесног времена поново прочитају сопствени записи, могу се уочити промене у размишљању и ставовима. Зато дневник читања није само збир белешки, већ мала књига личног духовног развоја која чува трагове сваке прочитане странице.

У наставку часописа читаоци ће имати прилику да прелистају неке од најлепших дневника читања наших ученика. Кроз њихове записе и утиске видеће се колико књиге могу да инспиришу, подстакну размишљање и пробуде машту.

Припремио: Данило Цикотић VII-2

Ајла Хаџибулић

Лејла Ровчанин

Берина Бјелак

Маида Тумбул

Недеља сећања и заједништва

У оквиру Недеље сећања и заједништва реализован је низ активности са циљем развијања емпатије, толеранције, међусобног уважавања, сарадње и неговања мира међу ученицама. Кроз разговор, креативне задатке, драмске приказе, приче и заједничке активности ученице су подстицане да препознају значај добрих дела, лепе речи, прихватања различитости и ненасилне комуникације.

Понедељак – „Мир почиње са мном“

Активност је започета разговором о миру и начинима на које свако може допринети миру у себи и свом окружењу. Ученице су размишљале о томе како изгледа мир у њиховом срцу и како га могу показати другима. Након разговора израђивале су цртеже на тему „Мир почиње са мном“. Кроз ликовне радове приказивале су мир, пријатељство, помагање, лепе речи и заједништво.

Уторак – „У туђим ципелама“ и „Храброст за доброту“

Реализоване су активности усмерене на развијање емпатије и разумевања туђих осећања. Ученице су кроз игру улога и картице са различитим ситуацијама разговарале о осећањима, подршци и начинима помоћи другима. Посебан акценат стављен је на важност слушања, разумевања и пружања подршке другарима.

У оквиру активности „Храброст за доброту“ читане су поучне приче о добрим делима, помагању, поштењу и заштити других. Након читања ученице су разговарале о храбрости, доброти и ситуацијама у којима и саме могу учинити нешто лепо за друге.

Среда – Дан заједништва кроз игру и сарадњу

Током среде реализоване су друштвене игре без такмичарског карактера, са циљем јачања сарадње, дружења и међусобног уважавања. Ученице су учествовале у спортским играма „Заједно смо јачи“, кроз које су развијале тимски дух, подршку и осећај припадности групи.

Такође је реализована активност „Срце за заједницу“, у оквиру које су ученице дале свој допринос раду ученичке задруге поводом припреме базара. Кроз заједнички рад подстицани су солидарност, одговорност и значај учешћа у заједници.

Четвртак – „Мостови, а не зидови“

Кроз драмски приказ и разговор ученице су училе како да превазиђу несугласице и решавају сукобе договором и разговором. Активност је била усмерена на развијање вештина слушања, уважавања туђег мишљења и тражења заједничког решења. Ученице су закључиле да је важно разговарати, делити и поштовати друге како бисмо градили „мостове“ пријатељства.

Петак – „Мој допринос миру“ и „Траг који остављам“

Ученице су кроз причу „Мали мост“ разговарале о начинима на које својим поступцима могу допринети миру у одељењу и школи. Израђивале су „цвет мира“ у чијим латицама су писале и цртале своје добре особине и поступке којима доприносе лепшим односима.

У активности „Траг који остављам“ ученице су размишљале о томе по чему желе да их други памте. Кроз разговор и наставни листић истицале су важност љубазности, искрености, помагања и поштовања других.

Humanost na delu učeničke zadruge „Polimka“

Malo od svakoga – mnogo za sve

Povodom obeležavanja 8. marta - Međunarodnog dana žena, u našoj školi je organizovan prodajni bazar. Učenici su zajedno sa učiteljima, nastavnicima i roditeljima učestvovali u pripremi različitih radova namenjenih prodaji.

Učenici su sa velikim entuzijazmom izrađivali čestitke, ukrase, bukete od papira, dekorativne predmete i druge kreativne radove. Cilj bazara je bio razvijanje kreativnosti kod učenika, podsticanje timskog rada, humanosti i preduzetničkog duha.

Bazar je održan 6. 3. 2026. ispred školskog dvorišta, gde su učenici učestvovali u prodaji i predstavili svoje radove. Veliki broj roditelja i gostiju posetio je bazar i podržao rad učenika kupovinom njihovih proizvoda. Prikupljena sredstva biće iskorišćena za potrebe škole, kupovinu užina socijalno ugroženim učenicima, plaćanje izleta itd. Osmomartovski bazar protekao je u prijatnoj i svečanoj atmosferi, a učenici su pokazali veliku kreativnost, odgovornost i saradnju.

Osnovna škola „Svetozar Marković“, Brodarevo
Učenička zadruga „Polimka“ organizuju

HUMANITARNI BAZAR

♥ NEDELJA SEĆANJA I ZAJEDNIŠTVA ♥

U duhu solidarnosti, poštovanja i brige za druge,
organizujemo humanitarni bazar u okviru
Nedelje sećanja i zajedništva.

POZIVAMO
GRADANE, UČENIKE, RODITELJE
I NASTAVNIKE DA NAM SE PRIDRUŽE
I PODRŽE OVU PLEMENITU AKCIJU!

NA BAZARU VAS OČEKUJU:

- kreativni radovi učenika
- rukotvorine i unikatni proizvodi
- kolači i razne poslastice
- proizvodi učeničke zadruge

DATUM: 7. maj
MESTO: stara i nova školska zgrada
VREME POČETKA: 9.35 časova

Zajedno činimo dobro delo!

Učenička zadruga „Polimka“ je 7. 5. 2026. godine organizovala humanitarni bazar povodom „Nedelje sećanja i zajedništva“. Na ovom bazaru našli su se razni produkti rada dece: od saksijaskog cveća, raznih kolača, magneta do dečijih igračaka. Ovom prilikom prikupljen je značajan deo novca koji je otišao u humanitarne svrhe za lečenje devojčice Danice Dučić.

Učenička zadruga se zahvaljuje na trudu, dobrodošlici i podršci koju su pokazali roditelji i učenici učešćem u još jednoj humanitarnoj akciji. Njihova spremnost da zajedno pomognemo i učinimo nešto lepo za druge pokazuje koliko zajedništva, humanosti i velikog srca znači našoj školi.

Nastavićemo da se bavimo humanitarnim radom kroz razne projekte zadruge, a sve u svrhu pomoći onim učenicima kojima je pomoć potrebno, kao i afirmaciji naše škole.

Јер то дете беше Растко, син Немањин – Свети Сава

Када говоримо о Светом Сави, не говоримо само о далекој историји. Говоримо о човеку који је схватио да један народ не чине само границе и куле, већ знање, вера и култура. Он је био онај који је први упалио светиљку науке у мраку средњег века, учећи нас најважнију лекцију: да је образовање пут ка истинској слободи. Његово просветитељство није било само у књигама, већ у примеру који је давао. Одрекао се круне и престола да би постао слуга свог народа, верујући да је духовно богатство једино које се дељењем не смањује, већ расте. „Пут који води у живот“ – стаза је којом нас Сава и данас води. Његове речи су наши путокази, а његова дела наша обавеза да останемо достојни наследници његове визије.

Прослава Савиндана у нашој школи

Школска слава, Свети Сава, обележена је најпре освећењем жита и ломљењем славског колача, уз пригодну молитву у просторији школе, са почетком у осам часова.

У духу светосавља школа је припремила богат и разноврстан програм. Свечана приредба посвећена првом српском архиепископу и просветитељу почела је Светосавском химном, са почетком у девет часова, коју је извео школски хор. Програм је настављен рецитацијама, драмским приказима, музичким извођењима и хорским наступима. Најпре смо имали прилику да чујемо и видимо играказ „Растков одлазак у манастир“, који су припремили ученици Драмско-литерарне секције старијих разреда.

Затим је уследила „Игра светлоси и сенки“, у извођењу чланова Драмско-литерарне секције нижих разреда.

Имали смо прилику да чујемо и стихове песме „Слово Светом Сави“ које је говорио Стефан Цикотић, затим и анегдоту „Свети Сава и сиромас“, која говори о човекољубљу Светог Саве. Интересантан је био и скеч „Тајна несталог меда“ у извођењу ученика Драмско-литерарне секције нижих разреда.

Литерарни конкурс

Драмско-литерарна секција нижих разреда у сарадњи са Драмско-литерарном секцијом виших разреда, традиционално организује наградни литерарни конкурс поводом прославе Савиндана, 27. јануара. Ове школске године, тема конкурса је била **Снага образовања мења свет.**

Награђени радови наших ученика су следећи:

Нижи разреди:

1. Софија Пушица III1
2. Ана Драшковић IV1
3. Далила Ровчанин, III разред, ИО Завинограђе

Виши разреди:

1. Лејла Ровчанин, VII1
2. Амар Ханић, VI1
3. Елхана Аломеровић, VIII2

Ликовни конкурс

На ликовном конкурсју на тему „Свети Сава-чувар школског дворишта“, лик и дело Светог Саве у категорији нижих разреда најбоље су осликали ученици:

1. Едиса Тумбул, четврти разред, ИО Завинограђе
2. Уна Радић, други разред, ИО Горњи Страњани
3. Софија Пушица, III/1

Похваљени су радови Ане Драшковић, ученице IV/1 разреда, Далиле Ровчанин, трећи разред, ИО Завинограђе и Ангелине Вранић, IV/1.

У категорији старијих разреда награђени су радови следећих ученика:

1. Елхана Аломеровић, VIII/2
2. Алина Прељевић, VI/3
3. Лејла Ровчанин, VII/1

Похваљени су радови и Амиле Балије VI/3 и Шејле Кајевић VIII/2.

SVEČANO OBILJEŽEN DAN BOŠNJAČKE NACIONALNE ZASTAVE U OŠ „SVETOZAR MARKOVIĆ“ U BROADAREVU

Dan mladosti, tradicije i sjećanja

Dan bošnjačke zastave obilježava se 11. maja. Ovaj datum bio je povod da se još jednom podsjetimo na bogatstvo naše tradicije, ali i neraskidive veze koje nas spajaju kao zajednicu.

U dvorištu škole, 11. maja, učenici koji pohađaju nastavu na bosanskom jeziku, sa njihovim učiteljicama su prigodnom priredbom obilježili ovaj značajan datum.

Program priredbe bio je prožet nitima prošlosti i entuzijazmom mladosti. Učenici su kroz recitale, sevdalinke i koreografije prikazali svu ljepotu bošnjačke kulture.

Recitatori su nas podsjetili na stihove ponosa i ljubavi prema nacionalnom simbolu. Učenici su pjesmama donijeli duh čaršije i toplinu doma u školsko dvorište. Šuštanje svile i zvukovi harmonike nikoga nisu ostavili ravnodušnim.

Iako je atmosfera bila slavljenička, ovaj dan bio je i prilika da se sa dubokim poštovanjem prisjetimo onih koji više nisu sa nama, a koji su ostavili neizbrisiv trag u radu naše škole.

Atmosfera tokom cijele priredbe bila je svečana. Osjećao se duh zajedništva i poštovanja prema bošnjačkoj kulturi i tradiciji.

Radost naših mališana uvećana je i poklonima koje su dobili od strane Bošnjačkog nacionalnog vijeća i Učeničke zadruge „Polimka“.

Obilježavanje Dana bošnjačke zastave nije samo podsjećanje na historiju, već i poruka mladima o važnosti očuvanja sopstvenog identiteta uz poštovanje svih drugih. Naša škola je još jednom pokazala da je mjesto gdje se njeguju prave vrijednosti: znanje, tolerancija i kultura sjećanja.

Буди присутан, а не само повезан

У организацији школског часописа „БрОШ“ одржана је свечаност под слоганом **„Буди присутан, а не само повезан“**, поводом доделе награда ученицима који су остварили најбоље резултате на општинском ликовном и литерарном конкурсима на тему **„Један дан без интернета“**.

Програм свечаности био је занимљиво и креативно осмишљен, са садржајима у потпуности усклађеним са темом конкурса. Кроз различите наступе, рецитације, музичке и драмске тачке, ученици су на оригиналан начин указали на значај непосредне комуникације, дружења и времена проведеног ван виртуелног света.

У духу размене позитивне енергије и добре атмосфере, гости су уживали у програму који су припремили наставници и ученици, а свечаност је протекла у пријатном расположењу, уз много осмеха, аплауза и лепих утисака.

Наш часопис „БрОШ“ настао је пре пет година са идејом да представи нашу школу у најлепшем светлу – као њен украс, али и као простор у ком ученици могу да се изразе, стварају и развијају своје таленте. Од самог почетка циљ нам је био да подстичемо креативно писање, дигиталну писменост и активно учешће ученика у различитим облицима сарадње и учења кроз савремене и занимљиве активности.

Током протеклих пет година часопис је изградио препознатљиву структуру, коју смо настојали да непрестано унапређујемо, како садржајно, тако и технички. Посебно место у тој структури заузимају наши конкурси, који су постали традиционалан и веома значајан део рада часописа.

Ове године реализован је пети конкурс по реду. Сваке године бирамо теме које су блиске ученицима свих узраста и у складу су са њиховим интересовањима и искуствима.

Циљ овогодишње теме био је да подстакне ученике да размисле о томе колико је интернет присутан у свакодневном животу, на које начине га користимо, али и како би изгледао један дан без њега. Желели смо да их охрабriamo да кроз машту и креативност промишљају о међусобној комуникацији, игри и стварном свету који нас окружује. И овогодишњи конкурс, као и сви претходни, успешно је реализован.

У наредном периоду планирамо да додатно повежемо школе наше општине кроз нове пројекте и заједничке активности, јер верујемо да овакви конкурси нису само прилика за такмичење, већ и простор за учење, сарадњу, размену идеја и заједнички раст.

Елдина Шеховић, руководилац Тима за школски часопис „БрОШ“

За све присутне припремљен је промотивни материјал са QR кодовима помоћу којих могу прелистати неколико последњих издања часописа „БроШ“ и симболични поклони као успомена на ово вече. Надамо се да ће овај сусрет отворити нека нова поглавља сарадње и инспирисати нас за нове пројекте и нове странице, стихове и радове у наредним конкурсима.

Резултати литерног конкурса

1. место:

Елхана Аломеровић, VIII/2,
ОШ „Светозар Марковић”, Бродарево

2. место:

Војин Вранић, VII/1,
ОШ „Милосав Стиковић”, Коловрат

3. место:

Атија Рондић, VII разред
ОШ „Бошко Буха”, Ивање

Похваљени литерарни радови:

Дарис Јусовић, VIII разред,
ОШ „Душан Томашевић Ђирко”, Велика
Жупа

Сумеја Бећировић, III разред,
ОШ „Милосав Стиковић”, Коловрат

Амила Балија, VI/3,
ОШ „Светозар Марковић”, Бродарево

Критеријуми који су вредновали чланови комисије за литерарне радове су оригиналност, креативност, прилагођеност узрасту и порука. Награђени радови се издвајају оригиналним приступима, различитим стиловима приповедања и способношћу да свакодневне ситуације прикажу из новог угла. Кроз лична искуства, дијалоге и описе односа међу људима, аутори су успели да тему приближе читаоцима и учине је занимљивом и актуелном.

Радови су у потпуности прилагођени узрасту ученика, како по избору тема и језику, тако и по начину изражавања. Стил писања је разумљив, природан и близак младима, што омогућава читаоцима да се лако поистовете са ситуацијама и јунацима из прича.

Највећа вредност свих радова јесте јасна и снажна порука о важности међуљудских односа, разговора и времена проведеног са породицом и пријатељима. Аутори подсећају да интернет и технологија имају значајно место у савременом животу, али да не могу заменити искрену комуникацију, пажњу и блискост међу људима. Управо због тога радови остављају снажан утисак и подсећају читаоце на размишљање о сопственим навикама и вредностима.

Резултати ликовног конкурса

1. место:

Лејла Ровчанин, VII/1,
ОШ „Светозар Марковић”, Бродарево

2. место:

Елхана Аломеровић, VIII/2,
ОШ „Светозар Марковић”, Бродарево

3. место:

Анастасија Филиповић, IV/1,
ОШ „Свети Сава”, Пријепоље

Похваљени ликовни радови:

Мила Пушица, II/1,
ОШ „Свети Сава”, Пријепоље

Амила Малагић, I/1,
ОШ „Свети Сава”, Пријепоље

Есмир Ровчанин, II/1,
ОШ „Светозар Марковић”, Бродарево

Комисија за избор најбољих ликовних радова са великим задовољством истиче да су награђене ученице показале изузетну креативност, маштовитост и зрелост у промишљању задате теме.

ПРВА НАГРАДА

Лејла је на веома успешан и визуелано упечатљив начин приказала контраст између живота испуњеног дружењем, игром, музиком и боравком у природи и претеране употребе мобилног телефона и интернета. Централни мотив ваге снажно симболизује избор и потребу за равнотежом у савременом животу, док приказ „тежег“ таса са стварним животним вредностима јасно преноси главну поруку рада. Посебно се издвајају креативно осмишљена композиција, складно повезивање текста и илустрације, као и подела рада на светлију и тамнију страну која додатно појачава симболику. Ауторка је показала зрелост у размишљању, добар осећај за распоред елемената, баланс боја и јасно вођење посматрача кроз садржај рада. Употреба боја је функционална и симболична – ведри тонови представљају топлину, живот и слободу, док тамнији тонови указују на отуђеност и зависност од технологије.

Рад се издвојио јер на једноставан, искрен и снажан начин преноси поруку да прави живот, дружење и креативност имају већу вредност од временаведеног уз интернет.

ДРУГА НАГРАДА

Елхана је кроз богат и разигран визуелни приказ успешно истакла вредност дружења, игре и боравка у природи као важних делова детињства и здравог живота. Уместо директног приказивања технологије, симболично користи знак забране интернета и кроз пажљиво осмишљене сцене приказује децу и породицу у активностима које подстичу заједништво, креативност и повезаност са природом.

Различити садржаји – пецање, вожња чамцем, пуштање змаја, музика, читање, спорт и шетња – повезани су у складну и јединствену целину, па је порука рада јасна, позитивна и лако разумљива. Посебно се издвајају богатство детаља, маштовита композиција и успешна употреба топлих и ведрих боја које додатно наглашавају осећај слободе, игре и безбрижности. Рад оставља пријатан и снажан утисак, истичући значај стварног живота и заједничкиведеног времена ван дигиталног света.

ТРЕЋА НАГРАДА

Анастасија је кроз оригинално и маштовито ликовно решење успешно приказала прелазак из дигиталног у стварни свет. Тренутак искључивања интернета постаје симбол отварања простора за игру, знање, спорт, уметност и машту, чиме је порука рада јасно и упечатљиво пренета – живот без интернета може бити испуњен креативношћу, учењем и стварним искуствима. Посебно је вреднована оригиналност идеје и симболичка употреба ка-

бла као централног елемента композиције, који повезује две целине рада и води посматрача кроз причу. Светлост која излази из утичнице додатно наглашава идеју да се права енергија и инспирација проналазе у свакодневним активностима, дружењу и стваралаштву. Употреба боја, симбола и различитих мотива доприноси динамици и визуелној занимљивости рада. Посебно се издвајају мотиви књиге, спорта, уметности и игре, који на једноставан и разумљив начин представљају богатство живота ван екрана.

JEDAN DAN BEZ INTERNETA

U trenutku kada je internet nestao, nisam izgubila vezu sa svetom — izgubila sam iluziju da sam sa njim uopšte bila povezana.

Probudila sam se i po prvi put nisam posegnula za telefonom. Nije bilo potrebe. Tišina je ispunila sobu, ali to nije bila praznina — bila je to sloboda. Shvatila sam koliko smo navikli da bežimo od nje. Da je zatrpavamo zvucima, slikama, tuđim životima koji blješte sa ekrana, dok naš sopstveni polako bleđi.

Dan bez interneta nije počeo kao avantura. Počeo je kao nelagodnost. Kao da su mi oduzeli deo mene. Ali kako je vreme prolazilo, postajalo je jasno — to nije bio deo mene, već navika koja me je držala daleko od onoga što zaista jesam.

Izašla sam napolje i prvi put primetila koliko je svet strpljiv. Nije se promenio zbog našeg odsustva sa mreže. Drveće je i dalje raslo, vetar je i dalje nosio mirise, a ljudi... ljudi su konačno počeli da gledaju jedni druge. Bez ekrana između, bez filtera, bez potrebe da trenutak učine lepšim nego što jeste.

Sela sam na klupu i posmatrala prolaznike. Niko nije jurio za savršenim kadrom. Niko nije proveravao koliko vredi trenutak kroz broj lajkova. Sve je jednostavno — bilo. I u toj jednostavnosti bilo je nečeg neverovatno moćnog.

Shvatila sam da internet ne krade vreme — mi mu ga poklanjamo. Dajemo mu sate, pažnju, misli, a zauzvrat dobijamo iluziju da živimo više nego što zapravo živimo. Tog dana, bez interneta, nisam propustila ništa. Naprotiv — prvi put nisam propustila sebe.

Uzela sam knjigu i osetila težinu svake reči. Razgovarala sam sa ljudima i osetila dubinu svakog pogleda. Smejala sam se bez razloga i shvatila da su najlepši trenuci oni koji nemaju publiku. Uveče, dok je grad tonuo u mrak, sedela sam sama — ali nisam bila usamljena. Bila sam prisutna. U svakom dahu, u svakoj misli, u svakom osećaju koji nije bio prekinut zvukom obaveštenja.

Internet će se vratiti. Uvek se vraća. Sa njim će se vratiti brzina, buka i beskonačna potreba da budemo „negde drugde“. Ali sada znam nešto što pre nisam znala:

Ne moram da budem dostupna svima da bih bila bliska sebi.

Ne moram da budem online da bih bila povezana.

Ne moram da gledam tuđe živote da bih počela da živim svoj.

Jedan dan bez interneta nije promenio svet. Promenio je način na koji ga gledam. I možda je to jedina promena koja je zaista potrebna.

Један дан без интернета

Лети нам време, а свесни ни нисмо,
Ми пишемо мејл уместо писмо.
По друштвеним мрежама листамо стално,
Тамо се свашта види и све је јавно.

Тамо се и природа види чак,
Ал' не може она, као права, да одузима дах.
Лепше је стотину пута у природу изаћи,
Ту се и добро друштво може наћи.

На интернету су чак и пријатељства лажна,
Тамо је само нека материјална вредност важна.
Ту не можеш да осетиш лопту и даш кош,
Због тога је мој доживљај интернета лош.

Лепше је праве другаре имати и наћи,
Него да се на интернету узалуд време траћи.
На њему не можеш до касно напољу играти жмурке,
Кошарке, одбојке, шеге, па чак ни јурке.

Не можеш свице хватати у мраку,
Нити да упецаш рибу как'у.
Тамо ни бицикл не може да се вози,
Нити да се функционише у складу и у слози.

Ни адреналин не можеш ту да осетиш,
А камо ли неко место с друштвом посетиш.
Нема тог чистог ваздуха с планине,
Нема хладне воде са извора фине.

Ту не можеш цвећа мирис да осетиш,
Нити крушке са гране да дохватиш.
Не можеш да помазиш ни пса, ни мачку,
Само бледо гледаш у једну тачку.

Када би интернет оставили макар на дан,
Наш живот би личио на прелепи сан.
Још када би таквих дана било више,
Тада би могло лакше да се дише.

ЈЕДАН ДАН БЕЗ ИНТЕРНЕТА

Будим се рано, телефон ћути,
Нема порука, нико ме не љути.
Нема екрана да ми краде дан,
Одједном имам неки чудан, миран план.

Навика вуче да прст опет скролује,
Али данас нешто друго ме радује.
Гледам кроз прозор, свет није нестао,
Само сам ја на мрежи превише остао.

Један дан без интернета –
И све је јасније,
Није све на екрану, постоји и стварније.
Један дан без интернета – схватиш без страха
Да прави живот није иза сваког клика и уздаха.

Људи око мене, како их сад виде,
Стоје без телефона у руци, ничег се не стиде.
Разговор траје, поглед има смисао,
Све што вреди неко је давно записао.

Време иде спорије, али није празно,
Сваки тренутак сада делује ми важно.
Није све у лајку ни у броју пратилаца,
Више вреди један осмех него хиљаду страница.

Један дан без интернета – и све је јасније,
Није све у екрану, постоји оно стварније.
Један дан без интернета – схватиш без страха,
Да интернет може нестати попут праха.

Кад се мрежа врати, сетићу се тог дана,
Да не морам стално да гледам у екран
Са страна.
Јер живот је ту, није негде далеко,
Само треба да схватиш – и мудрост си стеко.

АНКЕТА

„Коју интернет апликацију најчешће користиш“

Тим за школски часопис спровео је анкету на тему „Коју интернет апликацију најчешће користиш“. Резултати анкете показали су занимљиве разлике између млађих и старијих ученика.

Код ученика од 1. до 4. разреда највише се користе YouTube и TikTok. Чак 40% ученика изабрало је YouTube као омиљену апликацију, док је TikTok на другом месту са 38,46%. Остале апликације попут Snapchata, WhatsApp-а и Instagrama, заступљене су у знатно мањој мери. Посебно привлачи пажњу што су поједини ученици међу одговорима навели и вештачку интелигенцију као нешто што користе или их интересује.

Када су у питању ученици од 5. до 8. разреда, резултати показују још већу доминацију друштвених мрежа. TikTok користи чак 58,82% ученика, док је Instagram на другом месту са 18,82%. YouTube, Snapchat и WhatsApp користе се мање него код млађих ученика, што показује како се интересовања и начин коришћења интернета мењају са узрастом.

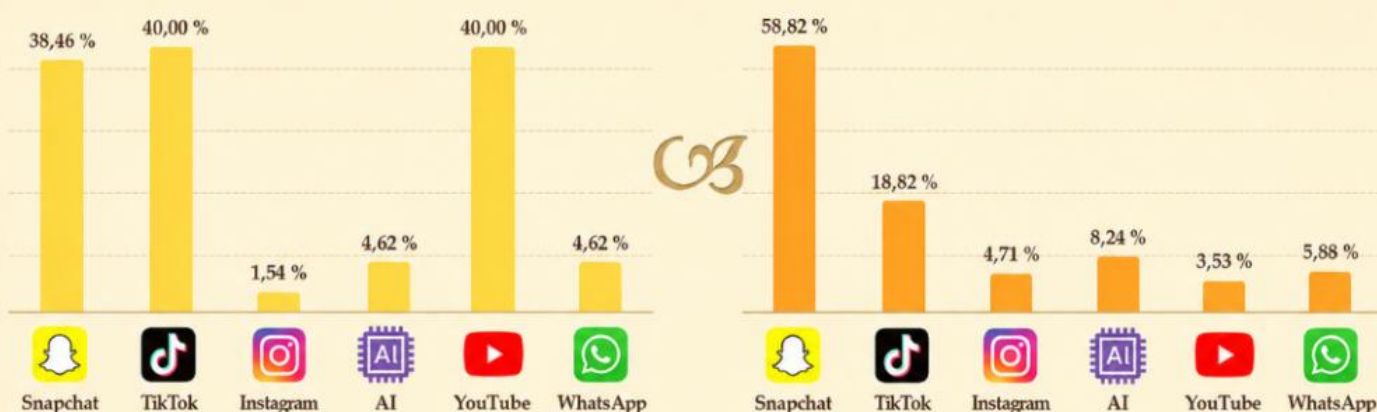
Ови резултати показују колико је интернет присутан у животима деце и младих. Управо зато је важно да о савременим технологијама разговарамо отворено, да разумемо њихове предности, али и да научимо како да их користимо на одговоран и безбедан начин.

Rezultati ankete:

Koju internet aplikaciju najčešće koristiš?

UČENICI OD 1. DO 4. RAZREDA

UČENICI OD 5. DO 8. RAZREDA

U anketi je učestvovalo
150
učenika

To predstavlja
43,48 %
od ukupnog broja učenika

od ukupno
345
učenika u školi

Procenti u grafikonima su izraženi u odnosu na broj anketiranih učenika (150).

СВЕЧАНА ДОДЕЛА ДИПЛОМА И ПРИЗНАЊА УЧЕНИЦИМА

У Основној школи „Светозар Марковић“ у Бродареву, у четвртак, 11. јуна 2026. године, са почетком у 20.30 часова одржана је свечана додела диплома и признања ученицима. Свечаности су присуствовали родитељи, наставници, ученици и бројни гости.

Програм је започео интонирањем химне Републике Србије, а отворен је песмом „Девојко мала“ у извођењу ученица Алке Синанчевић, Андрее Вранић и Шејле Кајевић. У наставку програма ученица Амила Балија казивала је песму „Здравица“, док је ученица Алка Синанчевић говорила песму „Последње школско звоно“. Аутор обе песме је директор школе, др Амел Курбеговић. Посебан део свечаности употпунили су ученици трећег разреда извођењем кола „Бехар“, а присутни су уживали и у другим садржајима које су припремили ученици и наставници школе.

Посебан део свечаности употпунили су ученици трећег разреда извођењем кола „Бехар“, а присутни су уживали и у другим садржајима које су припремили ученици и наставници школе.

Том приликом додељене су посебне, Доситејеве и Вукове дипломе ученицима који су се током школске године истакли својим радом, успехом и постигнућима. За ученика генерације школске 2025/26. године проглашена је Елхана Аломеровић.

Свечаност је завршена песмом „Ја само пјевам“, коју је извела ученица Шејла Кајевић.

Након званичног дела програма, за присутне је био уприличен коктел и пригодно послужење

NEVERBALNA KOMUNIKACIJA –

GOVOR TIJELA KOJI SVI RAZUMIJEMO

Kada razgovaramo s drugima, ne komuniciramo samo riječima. Naše tijelo, pogled, izraz lica, ton glasa i način držanja često govore više nego izgovorene rečenice. Taj „tihi jezik“ nazivamo neverbalna komunikacija. Ona prati verbalnu komunikaciju, dopunjuje je, pojačava ili ponekad potpuno mijenja značenje onoga što govorimo.

Stručnjaci iz oblasti psihologije komunikacije ističu da veliki dio poruke u svakodnevnoj interakciji prenesemo upravo neverbalnim putem. To znači da način na koji nešto kažemo često ima veću težinu od samih riječi.

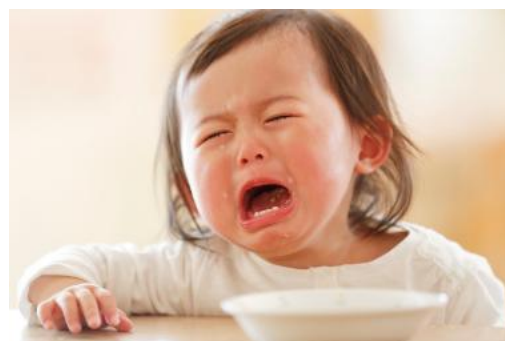
ŠTA JE NEVERBALNA KOMUNIKACIJA?

Neverbalna komunikacija obuhvata sve oblike prenošenja poruka bez upotrebe riječi. To su:

- **izrazi lica**
- **pokreti ruku i tijela**
- **držanje tijela**
- **pogled i kontakt očima**
- **fizička udaljenost među sagovornicima**
- **ton, brzina i jačina glasa**

Čak i tišina može biti snažna poruka.

Izrazi lica

Lice je jedan od najizražajnijih dijelova tijela. Osmijeh pokazuje radost i prijateljstvo, podignute obrve mogu označavati iznenađenje, a namršteno čelo ljutnju ili zabrinutost.

Zanimljivo je da su osnovne emocije (radost, tuga, strah, ljutnja, iznenađenje) prepoznatljive u gotovo svim kulturama svijeta.

Primjer:

Ako nastavnik uđe u učionicu s osmijehom, učenici će se osjećati opuštenije. Ako je izraz lica ozbiljan i napet, atmosfera će biti drugačija, čak i prije nego što bilo šta kaže.

Gestovi i pokreti ruku

Gestovi su pokreti ruku i tijela kojima naglašavamo poruku.

- Podignut palac znači odobravanje.
- Mahanje rukom znači pozdrav.
- Prekrštene ruke često ukazuju na zatvorenost ili neslaganje.
- Pokazivanje prstom može djelovati prijeteće ili nepristojno.

Kontakt očima

Pogled ima snažnu komunikacijsku vrijednost. Direktni kontakt očima pokazuje pažnju, samopouzdanje i iskrenost. Izbjegavanje pogleda može značiti stid, nesigurnost ili nezainteresovanost.

Držanje tijela i udaljenost

Način na koji stojimo ili sjedimo govori mnogo o našem raspoloženju.

- Uspravno držanje – samopouzdanje
- Pogrbljena leđa – umor ili nesigurnost
- Okretanje tijela od sagovornika – nezainteresovanost

Također, udaljenost među ljudima ima značenje. Bliski prijatelji stoje bliže jedni drugima, dok formalni razgovori zahtijevaju veću distancu.

Način govora

Iako koristimo riječi, način na koji ih izgovaramo spada u neverbalne elemente:

- povišen ton može ukazivati na ljutnju
- spor govor može značiti nesigurnost
- brz i jasan govor često odaje sigurnost

ZAŠTO JE NEVERBALNA KOMUNIKACIJA VAŽNA?

Rečenica „Dobro je“ može imati potpuno različito značenje zavisno od tona glasa.

- Pomaže nam da bolje razumijemo druge.
- Omogućava nam da prepoznamo nečije pravo raspoloženje.
- Povećava uspješnost javnog nastupa.
- Doprinosi stvaranju pozitivnih odnosa u školi i društvu.

Primjer:

Učenik koji tokom odgovaranja stalno gleda u pod i pomjera se s noge na nogu može pokazivati nesigurnost, iako zna odgovor.

Primjer:

U učionici, učenik koji gleda nastavnika pokazuje da prati nastavu, dok pogled kroz prozor šalje poruku odsutnosti.

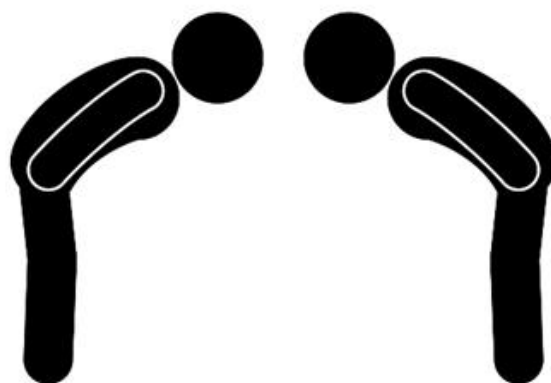
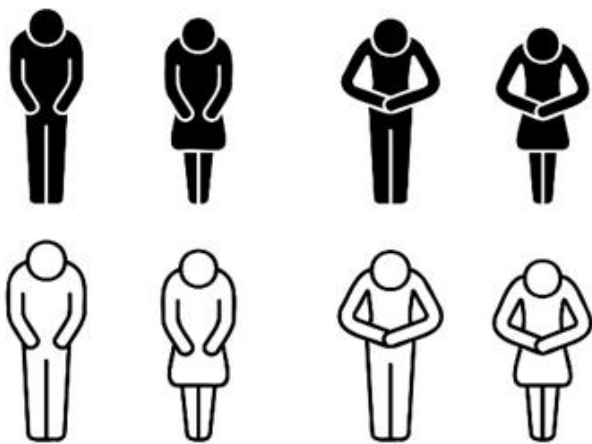
U školi je posebno važna jer utiče na atmosferu u razredu, odnose među učenicima i uspjeh u komunikaciji između nastavnika i učenika.

Pripremila: Amila Balija VI-3

ПОЗДРАВИ У СВЕТУ

Поздрав је прва реч коју упућујемо некоме и мали, али важан знак поштовања, културе и добродошлице. Иако се поздрављање подразумева у свим друштвима, начини на које људи широм света поздрављају једни друге веома су различити и често одражавају традицију, историју и вредности одређеног народа.

У **нашој култури** најчешће се поздрављамо руковањем, осмехом или речима „Здраво“, „Добар дан“ и „Ћао“. Међутим, у неким деловима света поздрави изгледају сасвим другачије. На пример, у **Јапану** је уобичајено клањање. Дубина наклона показује ниво поштовања – што је наклон дубљи, то је поштовање веће.

У **Француској** и **Италији** људи се често поздрављају пољупцем у образ, понекад и два или три пута, у зависности од региона. Овај поздрав изражава блискост и срдачност. Са друге стране, у **Немачкој** и скандинавским земљама поздрави су формалнији и најчешће се свде на руковање.

Посебно занимљив поздрав долази са **Новог Зеланда**, где припадници народа Маори изводе „хонги“ – додиривање чела и носа. Овај гест симболизује размену даха живота и знак је дубоког поштовања.

У **Индији** се користи поздрав „Намасте“, уз спајање дланова испред груди и благи наклон. Овај поздрав има духовно значење и представља израз уважавања саговорника.

Различити поздрави нас уче да свет није исти свуда и да је лепота управо у тим разликама. Упознавањем туђих обичаја развијамо толеранцију, поштовање и разумевање других култура. Јер, ма где да се налазимо, једно је сигурно – искрен осмех је универзални поздрав који сви разумеју.

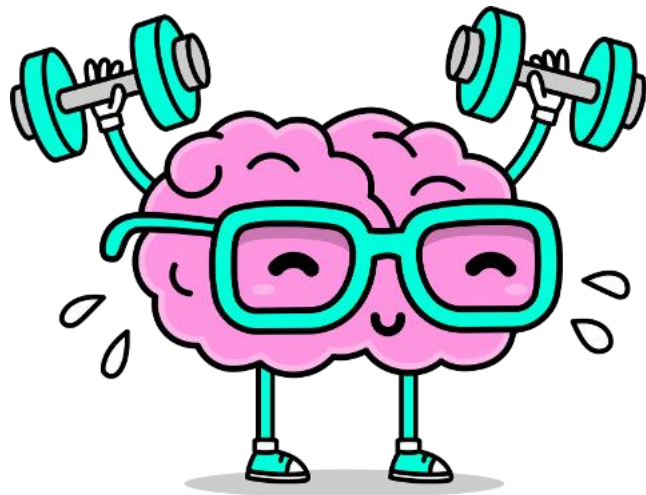
Лепота је у различитости!

Припремила: Теа Ханић, VI-2

ГИМНАСТИКА ЗА МОЗАК – МАЛЕ ВЕЖБЕ ЗА ВЕЛИКЕ МИСЛИ

Свакодневно бринемо о томе да будемо физички активни — трчимо, вежбамо, шетамо. Али, баш као што је телу потребно кретање, и мозак тражи своју врсту тренинга. Када га подстичемо различитим задацима, покретима и мисаоним играма, он постаје бржи, спретнији и спремнији за учење.

Вежбе за мозак посебно су корисне у школском узрасту јер подстичу концентрацију, памћење, разумевање прочитаног и логичко закључивање. Оне се могу радити у учионици, код куће, па чак и током кратке паузе између учења.

Покрети који „буде“ мозак

Једноставне координационе активности помажу повезивању леве и десне мождане хемисфере. Када тело ради наизменичне покрете, мозак истовремено обрађује више информација.

Предлози вежби:

- Наизменично подижи леву руку и десну ногу, па обрнуто.
- Испружи руке и кружи њима у супротним смеровима.
- Споји шаке тако да се прсти испреплету, а палчевима „цртај“ облике у ваздуху.
- Пиши замишљене бројеве или слова у простору — прво једном, затим другом руком.

Ове активности делују једноставно, али значајно утичу на координацију, пажњу и брзину размишљања.

Игре за јачање памћења и концентрације

Мозак воли изазове. Када му задајемо задатке који траже брзо размишљање, он гради нове неуронске везе.

Ове вежбе подстичу радну меморију, језичке вештине и менталну флексибилност.

Испробај следеће:

1. **Дани у недељи** – изговарај их унапред, па уназад.
2. **Речи на исто слово** – наброј што више речи које почињу истим словом.
3. **Имена + бројеви** – уз свако име друга додај редни број.
4. **Бројеви до 20** – прво све, затим само парне, па непарне.
5. **Страни језик** – броји до десет на језику који учиш.

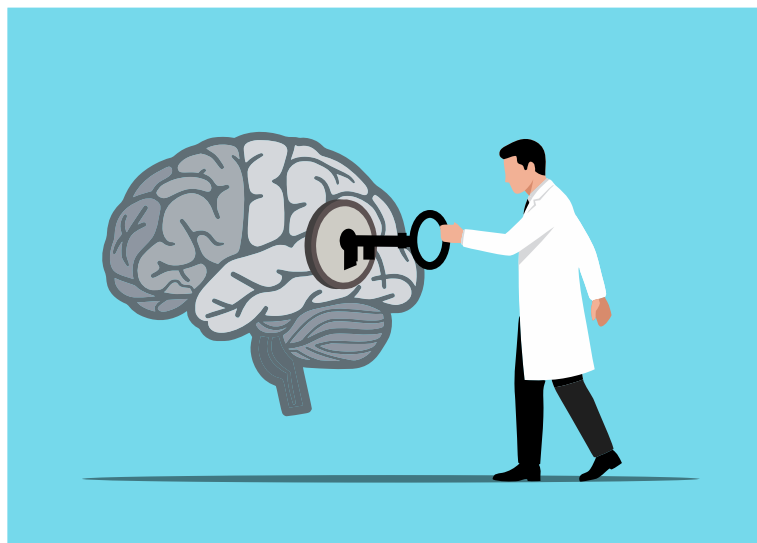

Вежбе пажње

Пажња је темељ успешног учења. Када је усмерена, задатке решавамо брже и тачније.

Како је развијати?

- Хођај полако по соби затворених очију и памти распоред предмета.
- Број у себи унапред и уназад, замишљајући сваки број.
- Покушај свакодневне радње (нпр. прање зуба) другом руком.
- Посматрај једноставан облик или предмет неколико минута без скретања погледа.
- Упореди два слична предмета и пронађи разлике.

Шта постижемо гимнастиком мозга?

Редовним вежбањем могу се уочити бројне користи:

- боља координација покрета
- дужа и стабилнија концентрација
- ефикасније памћење
- лакше читање и разумевање
- развој логичког мишљења
- емоционална равнотежа
- брже писање и сналажење у задацима

Мали јутарњи ритуал за успешан дан

Дан може да почне и кратким „буђењем мозга“:

протегни се и дубоко удахни неколико пута

уради две-три координационе вежбе

наброј нешто што волиш или чему се радујеш тог дана

започни јутро осмехом

Када се и тело и мозак разбуди, лакше пратимо наставу, боље памтимо и сигурније одговарамо.

Закључак

Гимнастика за мозак не захтева посебну опрему, много времена ни простор. Довољно је мало добре воље и навика да свакодневно издвојимо неколико минута за мисаоне и координационе активности. Тако јачамо вештине које су нам потребне не само у школи, већ и у свакодневном животу. Јер као што вежбамо мишиће да бисмо били снажнији, вежбамо и мозак да бисмо мислили јасније, учили лакше и стварали више.

МОДА КОЈА СЕ ВРАЋА - ТРЕНДОВИ 2026. ГОДИНЕ

Мода 2026. године доноси снажан повратак стилова из прошлости, али у модерном и освеженом издању. Дизајнери и инфлуенсери све више комбинују ретро естетику са савременим кројевима, стварајући јединствен спој носталгије и новог доба. Данашњи трендови показују да мода нема рок трајања – она се непрестано враћа и прилагођава генерацијама које долазе.

Највећи утицај у 2026. години долази из деведесетих и раних двехиљадитих (Y2K). Деведесете су биле обележене лежерним, уличним стилем – широке фармерке, кожне јакне, мајице са принтом и патике са дебелим ђоном. Насупрот томе, почетак двехиљадитих доноси футуристичке материјале, ниски струк, кратке топове и упадљиве модне детаље.

УЛИЧНИ СТИЛ И Y2K ПОВРАТАК

Повратак Y2K и 90s стила кроз широке панталоне, кратке топове и масивне патике.

КЉУЧНИ КОМАДИ СЕЗОНЕ

У гардероберима младих данас доминирају:

Baggy и cargo панталоне

Oversize сакои и јакне

Кратки топови и baby-tee мајице

Патике са дебелим ђоном

Мини торбице и наочаре у боји

Ови комади комбинују се са модерним материјалима – еко-кожом, рециклираним тканинама и технолошки унапређеним спортским материјалима.

МОДНИ ДЕТАЉИ КОЈИ ДЕФИНИШУ 2026.

Акcesoари и кројеви који спајају ретро инспирацију и савремени дизајн.

УТИЦАЈ МУЗИКЕ И ДРУШТВЕНИХ МРЕЖА

Као и раније, музика снажно утиче на моду. Поп и хип-хоп сцена враћају естетику спотова из 90-их и 2000-их, док TikTok и Instagram омогућавају да трендови постану глобални преко ноћи. Инфлуенсери често комбинују винтиџ гардеробу са модерним брендовима, стварајући препознатљив лични стил.

ЗАШТО СЕ МОДА ВРАЋА?

Повратак старих трендова лежи у носталгији, али и у потреби за индивидуалношћу. Млади кроз ретро комаде изражавају став, креативност и слободу. Зато мода 2026. није само копија прошлости – она је њена модерна интерпретација.

Стилови се мењају, али добра мода увек пронађе пут да се врати.

Припремила: Хана Муслић VI-2

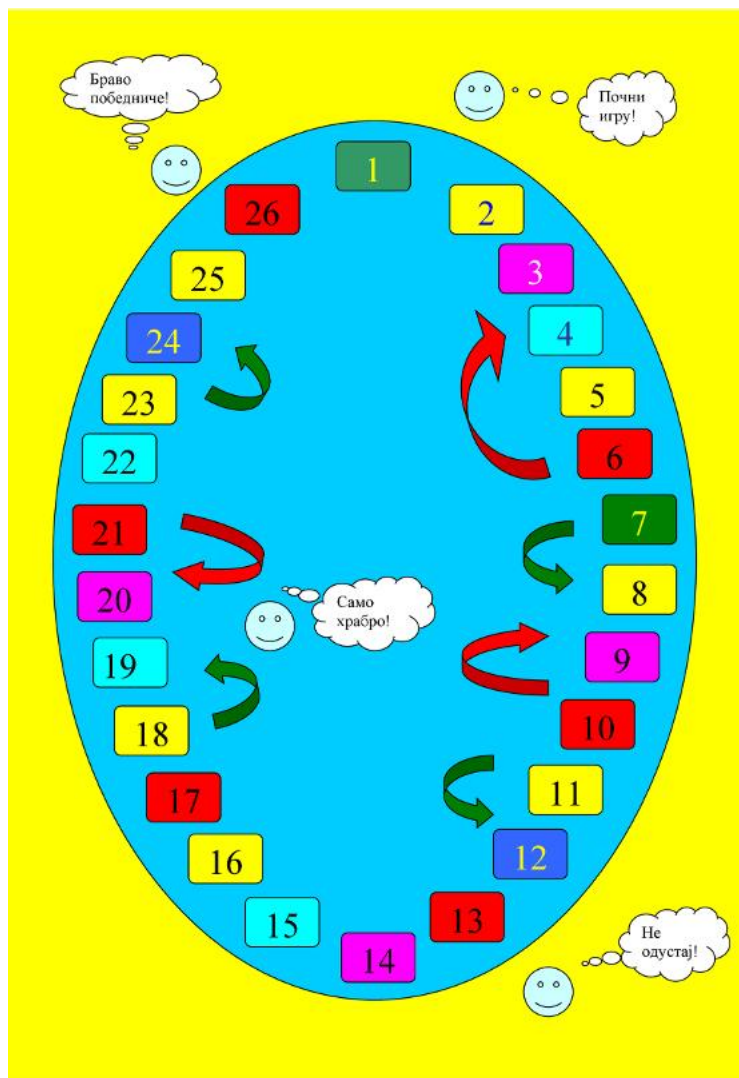
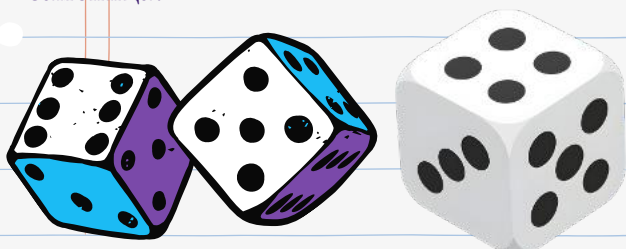
ЗНАЊЕМ ДО ЦИЉА

Ученици кроз едукативну игру „Знањем до циља” на занимљив и подстицајан начин утврђују знања о заменицама. Кроз низ питања и језичких изазова показују сналажљивост, креативност и одлично познавање граматике српског језика.

ПИТАЊА ЗА ИГРУ:

1. Која врста речи упућује на бића, ствари и особине?
2. Којој врсти речи припада реч ЈА?
3. Какве заменице постоје према функцији коју врше?
4. Које су именичке? Издвој заменице којима је замењено лице.
5. Како гласи инструментал од заменице ОНА?
6. Наведи енклитичке облике заменица ЈА и ТИ.
7. Како гласи лична заменица за сва лица?
8. Напиши веселу песмицу о личним заменицама (једну строфу)
9. Како се деле придевске заменице? Издвоји заменице којима се замењују ствари.
10. Како гласи присвојна заменица за сва лица?
11. Промени присвојну заменицу ЊЕН по падежима.
12. Како гласе присвојне заменице за треће лице множине? Како гласе заменице за треће лице јединине?
13. Кажите показну заменицу за друго лице.
14. Измеђај заменицу ЈА кроз падеже.
15. Која је разлика између упитних и односних заменица?

16. Како гласи неодређена заменица за количину? Како гласи неодређена заменица за особину појмова по квалитету?
17. Кажите локатив одричне заменице НИШТА.
18. Како се употребљавају одричне заменице са предлозима.
19. Како гласи општа заменица за особину? Како гласи општа заменица за припадност?
20. Како гласи упитно-односна заменица за припадност? Како гласи упитно-односна заменица за особину појмова по количини?

21. Брзо изговори:

оволики, оволика, оволико, оволики оволике, оволика;
толики, толика, толико, толики, толике, толика;
онолики, онолика, онолико, онолики, онолике, онолика!

22. Промени по падежима показну заменицу ОВО.

23. Употреби у реченици присвојну заменицу за сва лица.

24. Напиши реченицу са што више заменица.

25. Којој врсти заменица припадају заменице

МА КАКАВ, БИЛО КАКАВ?

26. Опиши омиљени предмет помоћу заменица.

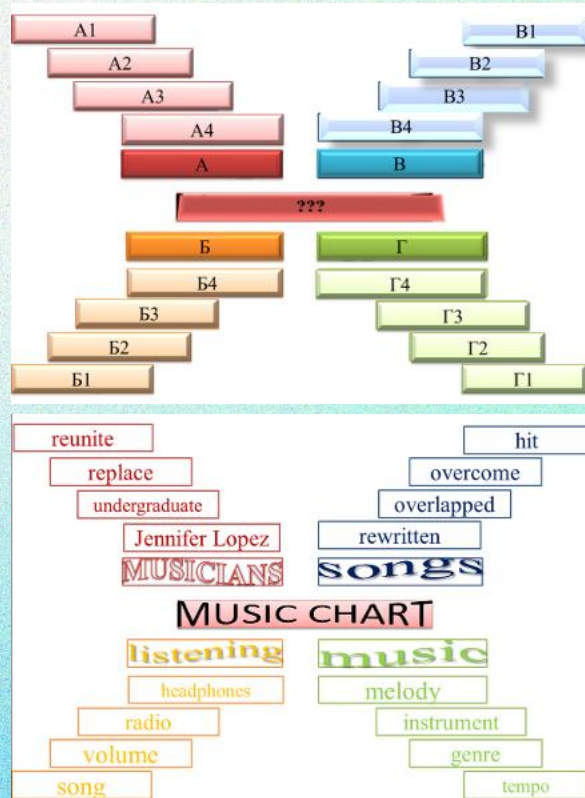
присвојна заменица сваког лица	лична заменица сваког лица						одричне
				неодређене	личне		
	одричне		показне				опште
присвојне	присвојна заменица сваког лица		неодређене				
		лична заменица сваког лица		одричне		упитно- односне	
						одричне	личне
лична заменица сваког лица				личне		неодређене	
		присвојне	присвојна заменица сваког лица				
показне						присвојна заменица сваког лица	присвојне

СУДОКУ

1. личне
2. присвојне заменице сваког лица
3. присвојне
4. показне
5. упитно-односне
6. одричне
7. опште
8. неодређене
9. личне заменице сваког лица

АСОЦИЈАЦИЈЕ

На часу енглеског језика са ученицима осмог разреда реализован је занимљив увод у нову наставну јединицу кроз игру асоцијација. Ученици су постепено откривали појмове повезане са музиком, као што су song, melody, instrument, genre, listening и други, а сваки тачан одговор водио их је корак ближе коначном решењу – Music Chart. Током активности разговарали смо и о познатим страним музичким звездама и њиховим песмама, што је додатно мотивисало ученике да активно учествују у раду. На овај начин ученици су кроз игру, сарадњу и дискусију на занимљив и креативан начин усвајали нови вокабулар и припремали се за обраду наставне теме.

УСПОМЕНЕ КОЈЕ ПУТУЈУ СА НАМА

